

אידי קלום (מורח חדש)
עון יומי בלתי ספוגתי בשפה הנוגרת
הערכת ד"ר נ. מרטון
העורך האחראי דוד נ.
המורה: מורה חדש בע"מ, הא"ה הגב' 7.

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסר העוור הרשארן
Dr. MARTON ERNŐ ד"ר א. מרטון 5/7

Kairó: Jarring tegnapi látogatása nem hozott új fordulatot

Az egyiptomi kormány szóvivője szerint „továbbra is mindig szívesen látják Jarring látogatásait” — Machmud Riad Izraelt vádolja Jarring kitudetésének megküldésével — Az egyiptomi külügyminiszter ma Moszkvába repül, hogy megkísérelje a közelkeleti kérdés felvetését az UNO-közgyűlésen, vagy a Biztonsági Tanácsban

Kairó, (UPI, Reuter). — Az egyiptomi kormány szóvivője szerint „továbbra is mindig szívesen látják Jarring látogatásait”. Machmud Riad, az egyiptomi külügyminiszter ma Moszkvába repül, hogy megkísérelje a közelkeleti kérdés felvetését az UNO-közgyűlésen, vagy a Biztonsági Tanácsban.

A pészách hetében sokszerezen zarándokoltak el a jeruzsálemi óvárosba

Kairó, (UPI, Reuter). — Az egyiptomi kormány szóvivője szerint „továbbra is mindig szívesen látják Jarring látogatásait”. Machmud Riad, az egyiptomi külügyminiszter ma Moszkvába repül, hogy megkísérelje a közelkeleti kérdés felvetését az UNO-közgyűlésen, vagy a Biztonsági Tanácsban.

BEN GURION BOJKOTTALJA A FÜGGETLENSÉGI NAPOT

Egyetlen ünnepi aktuson sem vesz részt

Ben Gurion volt miniszterelnök közölte, hogy a Függetlenségi Napon kibúrában Szék Bokerban marad és nem vesz részt egyetlen ünneplés szertartáson sem.

A SZUEZI-CSATORNA FELESLEGESSÉ VÁLT

A British Petroleum és a Lloyd biztosító évi jelentése a nagy tankerhajók szerepéről

London, (Reuter). Lehetőség, hogy az óriási tankerhajók soha többé nem veznek már igénybe a Szuzei-csatornát a Közelkeletről induló kőolajszállításoknál.

Három terrorista elesett és három megebesült a Damija hídnál

Az Új Kelet katonai tudósítójától. — Három terrorista elesett és három sebesült a Damija hídnál a Jeruzsálemi körzetben.

„A szellem emberei emeljük fel hangjukat az antiszemizmus ellen”

Véget ért a héber írók kongresszusának első ülészaka. — Az izraeli írók felszóllították a világ minden részén élő kartársaiknak, emeljük fel tiltakozó szavukat az antiszemizmus ellen.

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet tegnapi esti jelentése szerint az ország minden részében megszűnt a csapadék. — A jelszavak között van egy, amely a németországi neofaszista erők elleni harcra hív fel.

EGYORAS TÜZHARC Izraéli visszavonulást követel a moszkvai A JORDAN PARTJÁN

Az Új Kelet keletonai tudósítójától. — A jordániaiak tegnap este 6 óra tájban tíz területen támadták az izraeli állásokat felé. Csapataink visszalétek és a tíz óra körül megkezdődött a harc.

A Nordau-díj bizottság pályázata

A Hitachud Olaj Hungária Nordau-díj bizottsága ezúttal hirdeti meg a pályázatokat az 1968 évre. A bizottság az idegen nyelvű műveket, tudományos, képzőművészeti és zenei műveket is fogadja.

Időjárás

A meteorológiai intézet tegnapi esti jelentése szerint az ország minden részében megszűnt a csapadék. — A jelszavak között van egy, amely a németországi neofaszista erők elleni harcra hív fel.

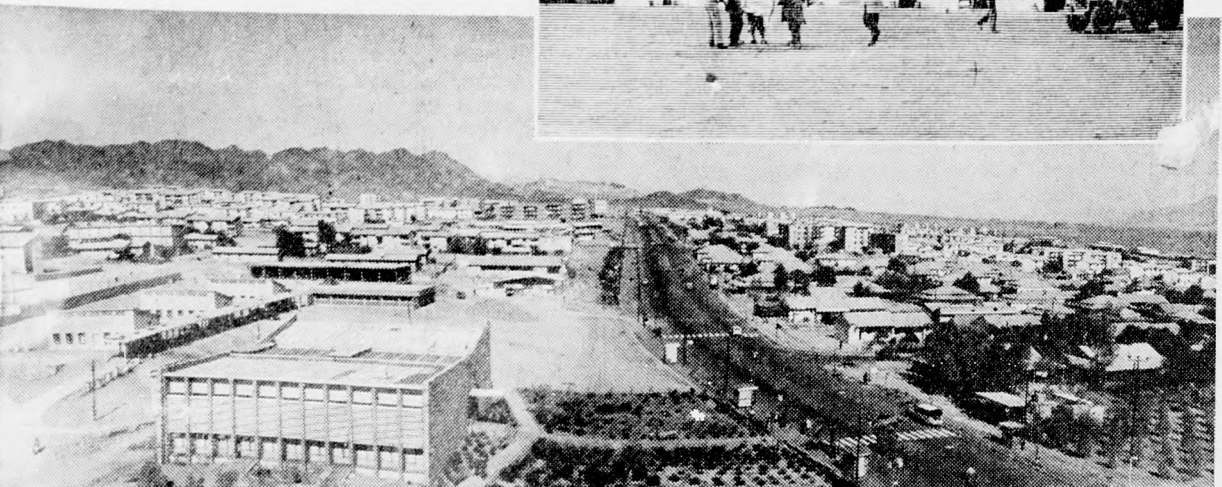
A Nordau-díj bizottság pályázata

A Hitachud Olaj Hungária Nordau-díj bizottsága ezúttal hirdeti meg a pályázatokat az 1968 évre. A bizottság az idegen nyelvű műveket, tudományos, képzőművészeti és zenei műveket is fogadja.

Időjárás

A meteorológiai intézet tegnapi esti jelentése szerint az ország minden részében megszűnt a csapadék. — A jelszavak között van egy, amely a németországi neofaszista erők elleni harcra hív fel.

20 ÉVES IZRAEL TELJESÍTMÉNYEI

Fent: Um-Rasras, rendőrállomás a sivatagban, a Vörös tenger partján, amelyet 1949 márciusában foglalt el az izraeli hadsereg. Lent: ugyanazon a helyen — Ejlát, Izrael kapuja Afrika és a Távolkelet felé. Virágzó 10.000 lakosú város, repülőtér, az olajvezeték kiinduló pontja és kedvelt üdülőváros sok, modern szállodával.

ROYAL - a Dubek teljesítményeinek egyike

U-Tant közvetít a vietnámi válságban

A főtitkár Párizst ajánlja az első tárgyalások színhelyéül

Hanoi ragaszkodik első javaslatához és nem válaszolt Johnson jegyzékére — Párizs szerint Amerika kedvező stratégiai helyzetet akar teremteni a tárgyalások megkezdése előtt

Washington (UPI). — Az Egyesült Államok tovább folytatja a diplomáciai erőfeszítéseket, hogy semleges ázsiai államban tartsák meg az előkészítő megbeszélést Amerika és Észak-Vietnám között.

Német diákok halálra sebeztek egy amerikai fotóriportert

A bonni kormány részéről intézkedésekről határozott a diákokkal szemben

Bonn, (AFP). Klaus Frings az Associated Press 32 éves fotóriportere Münchenben meghalt a diáktüntetés során.

Felépül a „Biblia Nemzetközi Háza”

Véget ért a 16-ik Biblia-kongresszus

Jeruzsálemben tegnap délután véget ért a 16-ik országos biblia-kongresszus. — A kongresszus, amely négy napig tartott, mintegy 30 előadás hangzott el és a jelenlévők megtekintették a történelmi nevezetességeket.

Gomulka beszéde óta 600 lengyel zsidó kért kivándorlási engedélyt

A holland nagykövetség nem nyilatkozik — Már a varsói júdiss színház is támadják

Varsó, (UPI). — A zsidóknak Lengyelországból való kivándorlása, amely a hatnapos háború után teljesen megszűnt, megújult, amióta Wladislaw Gomulka március 19-én beszédében azt ajánlotta, hogy magukat nemzeti zsidóknak érezzék.

Imádott, felejtethetlen férjem, édesapám, nagyapám

dr. FARKAS ADOLF

Imádott, felejtethetlen férjem, édesapám, nagyapám. Örökre eltávozott tőlünk. Temetése, ma, csütörtökön d. e. 11 órakor lesz a khayat-beachi sírkertben.

A Német Rend Kibuc Gálujot-pályó testvéri lánc.

Haifa, melyeségek fájdalommal közli

Dr. FARKAS ADOLF

testvér elhunyt. Temetése ma, csütörtökön, délután 11 órakor lesz a khayat-beachi sírkertben. Felkérjük a testvéreket, hogy a temetésen teljes számban jelenjenek meg.

Felejtethetlen édesapám, feleségem, testvéreim

ROTH ETUS

elhunytának sorsiján A Z K A R T tartunk április 21-én, vasárnap délután 3.30 órakor az afulai temetőben. Találkozás 3.15-kor a temető bejáratánál. A GYASZOLÓ CSALÁD

TREBISOV ÉS KÖRNYEKE

MARTIRJAI 777

elhurcolásának és tömegpusztulatának 26-ik AZKARAJAT 1968 április 25-én, szombat, d. e. 12 óráig tartunk Jeruzsálemben, a Cion-hegyi „Pusztulás Pincéjében” és a Nyugati Falmán. Az intéző Bizottság

A VALLÁSOS NEMZETI PART

MAGYARAJKU KÖRE — NATANJA szeretettel meghívja a város magyarajkú lakosságát a drága MARTIRJAINK emlékére rendezendő GYASZUNNÉPELYRE, amelyet, ápr. 24-én, szombat este 8 órakor tartunk a Hápoel Hámírachi templomban, (Sd. Weltmann 19) Szónokok: hávár dr. József Károly, hávár Blum Nátán. Kántor közreműködésével.

Ismét megnyílt!

„LILIT”

„Rendelkezésre”, vezető: MORDECHAJ GROSZ UNNEPI RENDEZVÉNYEK Megrendelések: „Lilit”, tel. 612772. A Moádon Hámiszchariban, tel. 622025. A Bét Hárofeban, tel. 256983, 723214.

CSALADUNK FEJENÉK.

dr. HAAS SIMON DOV kirját-onoi orvosnak 70-İK SZULETESNAPJARA szerettel gratulál és sok egészséges, boldog éveket kíván 120-ig. felesége, gyermekei, unokái és a család

Dr. SPRINGER ARTUR ES JOZSA GAL EMIL ES ERIKA

ezúton hívják meg rokonait és barátait unokájuk, fiuk GABI hármievá ünnepségére, amelyet ápr. 27-én, szombat d. e. 9 órakor tartanak Jeruzsálemben, a Háari-utca 3. sz. a., Jád Tamar templomban, Rechavia.

NOGA FEHER ASZTALI BOK JOBB MINT ANYAD HAZABAN VOLT

Kapható Beer Séva körzetben is

A LEKITUNÓBB KÖSER FELVÁGOTT AZ ORSZÁGBAN

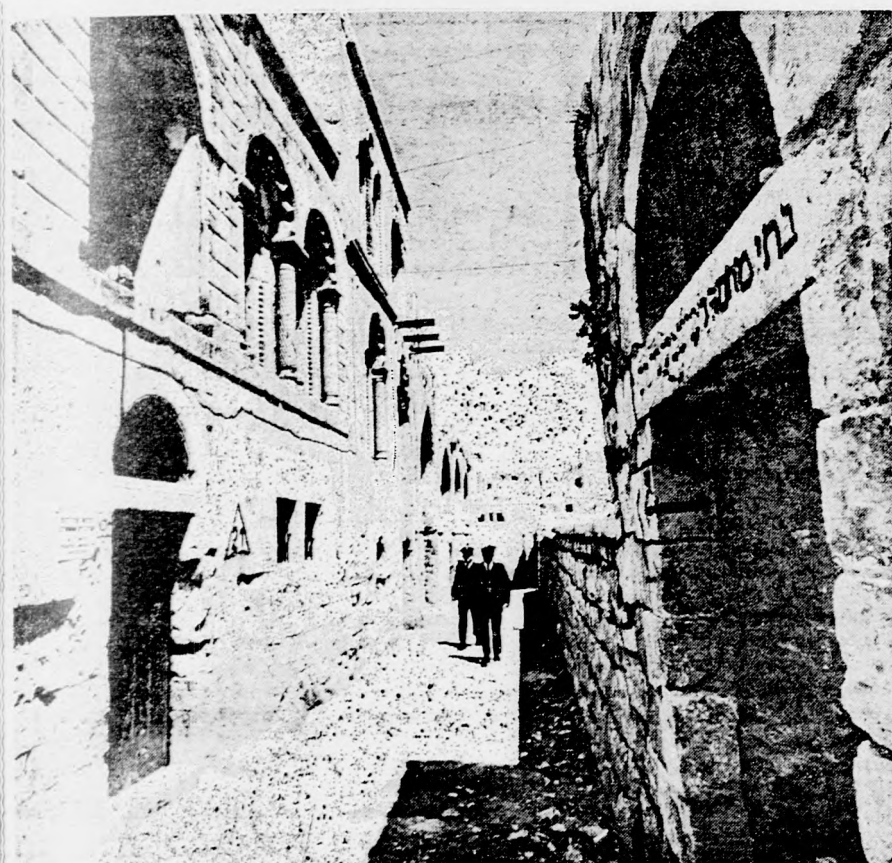

1968. APRILIS 18.

כ"ט ניסן תשכ"ח

A jeruzsálemi Óváros zsidónegyede csaknem húsz éven át hevert romokban. A töbttucat kisebb-nagyobb imaház és templom, részben vagy teljesen megsemmisült. Számos ódon háznak csak hirmondója maradt. Lépten-nyomon rom és törmelék fedte az udvarokat és a szűk sikátorokat. Most a lerombolt zsidónegyed maradványainak felkutatásával és vizsgálatával eltelt több hónapi szorgalmas munka után fokozatosan megkezdődik először a romok eltakarítása, majd a megrongálódott középületek restaurálása, vagy újráépítése

Séta az ünneplő kibucban

Mióta világ a világ, s ember az ember, szeret ünnepelni, megállni a munkában pihenőre, gondolatai rendezésére, hálás szemmel gyönyörködni a természet áldásai-ban.

A kibuc is megünnepel minden újat, ami áldást hoz, legyen akár egy csemete világra jötté, amit a legközelebbi szichán „lechajimot” isznak a kibuc jövőjébe. S háttérben a kibuc jövőjébe. S háttérben a kibuc jövőjébe.

Még zsongnak bennünk a szeder esti dallamok. A gyerekkorban belénk vésődött, meghitték elvegyülnek a mosti, kibuc szeder-melodiókkal. Az örökség zsebkönyve, a „becét Jiszráél Mimicrájim”, ma is aktuális melódia, a városi hős felkelés indulójával és a szintén ma is időszerű „Zichor!” — emlékezés esetét szeretettjeink-re.

Ami véget ért az örök éjjele, a szép tavasznap reggele felvirradt. Ki a szabadba, sétára! Lássuk a megújulást az emberi alkotásokban, az új épületeket is nézzük meg! Most nem a Minimotor új gyárépületét, sem a gyógyszerü gyárát. A gyerekházak mellett, fel a Moszad Chinuchi dombjára vissz utunk.

Még nem borulnak fölénk

Irt: Fürth Margit

az orchidea egy fajtájának csodás lila virágai, pedig most van a lila és sárga virágok évadja. Itt is, ott is, mint óriás-mimózák, csüggnek a sárga akác hosszán lebegő firtjei. Aldott ez a kili, akárcsak mit mond! Ez a hatalmas, terebélyes, árnyat adó fa, amit a városból ide telepedett chávér feltéve ápolott a szobájában, itt teljesedett így ki rövid pár év alatt. A dombról hívón mosolyog felém a világba borult mandulafa. De már eltűntek a ciklámen kis lilás-rózsaszínbe játszó bokrai, lejárt az idejük...

Pázsitok úde zöldség pihen a szem, míg magunk mögött hagyjuk a pedagógiai szak-könyvtár új házát a diákok olvasóterme mellett. Szemközti csövel, a dombtetőn, emelkedik a chádár-háocshel nagy épülete. Belépünk.

Az ajtó közelében, a falon, pole, azon sorakoznak a sport trofeák: a diákok nyerték a versenyeken a kisebb-nagyobb ezüst serlegeket, az olaj, vagy cédrusfába illesztett arany-ezüst-bronz érmeket. Köröskörül minden falon rajzok, képek, minden a tanulók keze munkája. A két hosszanti fa felső ablak-tábláinak két kockája színes rajzos. Egyik a héber naptár hónapjainak a természet ábrázolja, a másik a 12 csillagzat szimbólumait, a mérleget, a rákot és a többi. A haránt falak ablakoknál a tíz egyiptomi csapás modern stílusú, úgy vonalakban, mint színekben elképzelt képeket. Szemben ezzel a közfal-tal bekerítve a Hágádá kis zsidókönyvtár a halladja.

Ünnepi esemény a konyhában is. A gyerekek szíveskedtek a szülőkkel, a Hágógenek, a kikkelt közös ez a iskola és a kevés városbeli is hazament.

Zavartalanul szemléljük a pianó fölött függő művészi festményeket, ifjú amatőrjeink alkotásait. Egyiket sem szíveskedtek nével. Szerény tábla közli, melyik kvuca osztály állított ki most képeket. Itt az eredeje a sok ötletnek, tehetségnek, amely-lyel chánakakor, pürimkor, pészácha a nagy természet-öltöztetett ünnepi díszbe a chávérök.

Íde fehérlenek az új épületek, az új házak is. A tanári és tiltári szobák háza egyik oldalon, másikon a még nem kész „márvádá”, az új fizikai-kémiai laboratórium, s a mthelyek emeletes háza. Mert a gyerekeket a való életre készítjük elő: Tóra ve-árodá, — tudás és munka, ez az élet rendje. Mire befejezik a 12 osztályt, kész traktoristák, tehenészek, ismerik a tyúkfarm csinját-binját, kinek mire van hajlama.

Amott szerénykedik a régi fizikai laboratórium, amelyben sok évvel ezelőtt, dedumokám apjával néztem meg egy kiállítás. A környék szármáyainak az életet mutatták be a gyerekek szemléltetőn. Kitömött madarak, — szinte repülésre készen a faágon, vagy fészek mellett őrizvén a tojásait. Nádi tyúk, kacska, a plet jónát-hádvás, a szemtelen bulbul, a kártékony duchifát

(búbos banka) még egy ide-idevédt flamingó is, meg sok, aminek a nevét nem tudtam megjegyezni, hiába volt mind egyik mellett a magyarázat, gépen írva, olvasható. De hát a szédítően sok nevet hiába tudtam meg annak idején a természetrajz lecké-ken is, bizony elfelejtettem.

Szép, a domboldalról a völgybe nézni. Távol Hágógen, az Efrájmí-hegyeken innen, amott Tulkerem, közelebb az út fölülalán halastó, a mi oldalunkon a tehénistállók, jobbra narancsos. Már virágzik, de még a fák tetején lát ható egy-egy ott felejtett gyümölcs. Szerpentin úton megyünk le az upán új emeletes házába. Transzistor hangja szűrődik ki az egyik szobából. Bekopogunk. Oh, a kedves kanadai egyetem hallgató lakik ebben a szobában harmadmagával. Lakószarká-nak falait rajzaival díszítette. Másik szobasarkokban a divattervező upán-hallgató rajzai vannak az ágya felett. Falba épített szekrények, minden makulátlan tiszta.

A többi szoba lakóit nem akarjuk zavarni jól megérdemelt pihenőjükben, sem a felső emeleten lakó más ne-műket, szíveskedjük, tava-szi sütkézésükben Lejjebb, az úton sétál a partnerével a Sorbonne filozófia-szakon hallgatója, akit én III. Napó-leonnak neveztem el, mert kis francia szakála, hajusza, a hírhedt császárra emlékeztetett. Megköszönte, mikor ezt megmondtam neki. Hogy miért jött Izraelbe? Ugy-érezte, kötelessége ez, tartozik ezzel lelkiismeretének, legalább félévi munkaszolgálatot teljesíteni Izraelben. Orvondatos, hogy közben a héber nyelvet is megtanul-hatja.

A svéd fiatal házaspár — szépek, szökek — viszont keresztény lelkiismeretüket nyugtatták meg a pár hó-napra vállalt munkaszolgálat-tal. A tanulást el se kezdik, sokan tudnak itt angolul, van társaságuk és a munka-helyükön, a gyógyszergyárban is lehet ez a közös nyelv. Szombaton évezik a háza-jukban még ilyenkor nem létező napfördőt a pázsiton. Köznap a munkát.

Amitől pedig úgy kifárad a libanoni születésű, európai diplomás középiskolai nyelv-tanár, hogy alig találja meg a nehezen megtanult héber szót a válasza, ha kérdezem. Testvérei régen itt vannak. Irigylük őket a túlnan ma-radt zsidók, akik nem kap-nak kiutazási engedélyt. De a karcsú, kedves arc-onám, erősz. sötét arcbőrű abszinniai fiatal „néptár-sunk”, Judda, mosolyogva fe-lel, bár neki is nehezen megy a szokatlan héber az „am-harra” után, ahogy az isko-lájukban tanultak, a tizezer-hataltan nevében. Judának lakosú faluban, a megtanul-is van itt sok rokona. A szü-lei — kérdelem — mivel foglal-koznak?

— Amivel az egész falu, földműveléssel — feleli.
— Es van elég földetek?
— Van, amennyit akarunk, csak...

Értem. A munkaszolgálat hiányoznak, — mint az egész világon a szegény földműve-zeknek

Az új kommunista Manifestum

Irt: Kishont Ferenc

Eltvársák! A hatnapos háború bizonyos méretű erjedést okozott körünkben, és mint ismeretes, nézeteltérések merültek fel közöttünk és mozgalmunk egyes elhajlása hajlamos tag-ai között, ám hogy elejét vegyük minden félreértésnek, az úton lehangsúlyozzuk: mi, az izraeli kommunista párt, a MAKKI tagjai kommunistaik voltunk a háború előss s kom-munizmusunk maradt az után is!

Akkor úgy véltük, hogy a Szovjetunió habozó magatartása a hatnapos háborúval szemben a legkisebb mérték-ben is befolyással lesz politikai és ideológiai fejlődésünkre, megmondhatós súlyos csatlódás fogja érni. A kommunista gondolat nem hűségünk rendíthetetlen és szeretetteljes ra-donkodásunk a Szovjetunió böcs vezetői irányításán min-digyan maradtunk felül áll. A baráti elismerés kritikájának szíjlan mondtunk tehát moszkvai elvtársainknak:

Eltvársák! A szocialista és békebarát arab államok „trójköszövény” agresszív Izraelnek megbélyegzése hely-etteskedet, amely ki nem elégtő információkon alap-ígen, elvtársak, így szólunk moszkvai elvtársainkhoz, illetve így fogunk szólni, ha még egyszer újból meghívunk bennünket oda. Erős a hitünk és a reményiségünk, hogy fenti nézeteltérések kiküszöbölhetők a testvéri szellemben és a Szovjetunió böcs vezetői be fogják ismerni sajátjaink türelmes és az Irók üldözése, nyomor és szegénység, szür-ke-tartar az egész vonalon, akkor nekünk, régi meggyő-zésű kommunistaiknak jögnak van azt követelni, hogy a köztársaságok megvalósítását legalább az antiszemita kán dicsókó pogromjai nélkül hajtsátok végre!

Eltvársák! Mi, kommunistaik, kemény anyagból vagyunk gyúrva, ahogy azt a rosszemlékű Sztálin elvtárs megmondta. Az új reakció és a munkaszolgálati ellenségeink gyűlölködő hadjárataival szemben sziklaszilárdan állunk a szo-ocialista tábor sorában, melynek élén maga a Szovjetunió áll. Nem mintha nem volna kivétel ebben a táborban elvtársak, van ott is mit bírálgatni, javítani, ohó! Elő-

szór is le kellene váltani például, ezt az undok társulala-tot, amely fenntartás nélkül támogatja az Izrael megse-mmisítését nyíltan hangzóató arabokat, ki kellene irtani a lengyelországi szörnyrendszert, amely aljasul üldözi zsidó testvéreinket, valamint nézetünk szerint acélszerűen kel-lene eltakarítani azokat az elvtársakat, akik el őhajlják venni dicsőséges katonáinktól történelmi győzelemünk gyü-möcsöseit! Ezeknek az elvtársaknak a kommunista gondolat jövőjébe vetett megrendíthetetlen hitünk kifejezése mellett meg kell hogy mondjuk: egy lépést sem vonulunk vissza, elvtársak, a felszabadított területek maradtak, még ha ide-csúdl is egész rohadt szovjet hadiflotta is! Nem fogjátok szép és szabad országunkat kommunista pokollá változ-tatni!

Eltvársák! A forradalom kezébe letett hűségünk, valamint a kom-munista világérett iránti vak ragaszkodásunk kifejezése mellett, néhány elvtársi szót szeretnénk szólni az elvtár-sakhoz:

Eltvársák! Az izraeli kommunizmus megvalósítása volt és marad rendíthetetlen életünk gyermekeink boldogsága érdekében, de momentán a körzetben bekövetke-zett orvondatos változások nyomán, elsődleges kötelessé-günk új határaink megerősítése és dicsőséges hadseregünk ütőképességének fokozása győzülő hadügyminiszter elvtársaink vezetésével, valamint épülő nemzetgazdasá-gunk továbbfejlesztése amerikai töképezés testvéreink ba-ruk befektetésével. Szabad és virágzó országot építünk itt fel elvtársaim, amely minden dolgozó számára biztosít-ja a kenyeret és a szabad parkolást a boldog nyugati álla-mok mintájára...

Ami pedig azon gyalázkodó vádaskodást illeti, hogy hir-telenében cionisták lettünk volna, engedtesék meg, hogy kommunista nyíltsággal megmondjuk:

— Ha a zsidóság iránti ragaszkodás, ha Erec Jiszráél szeretete, ha a bolszevismus utálatá cionizmus, akkor mi mindnyájan cionisták vagyunk, elvtársak!
— Es még valami: amennyiben nem kötne bennünket a párt vasfegyelme, már régen megmondtuk volna moszkvai elvtársainknak, hogy eleget szenvedtünk tőlük gyermek-elvtársainknak, de miután maradtunk változatlanul hű-az istállóját neki, ezért csak annyit mondunk nekik: les-zéses kommunistaik, ezért csak annyit mondunk nekik: les-zéses szövek békében hagyni bennünket!

Tudjuk, hogy megfontolt és higgadt magatartásunk sú-lyos csatlódást jelent az izraeli reakció köröknek, melyek azt várták, hogy a hatnapos háború válságokat fog okozni körünkben és hogy szembe kerülünk majd a kommunista világmozgalommal. Mindazonáltal, akik válaszfalat akarnak emelni közöttünk és a Szovjetunió böcs vezetői között, bílszékén és csillag tekintettel csak annyit mondhatunk: — Ne merjétek szájtokra venni pocsk elvtársaink ne-vét, mert velünk találjátok szembe magatokat!

Visszaadni: igen, vagy nem?

— Egy sorsdöntő vita margójára —

★ Irta: Rössel Mordechaj ★

Az utóbbi hetekben több szimpoziumon vettem részt, amelyek témája, a hatnapos háború után Izraelhez eszotolt területek kérdése volt. Mit után népszerűen a területek akár részben visszavonásáról beszélni, míg akadnak előadók, akik hajlandók voltak ezt az álláspontot képviselni. Így hát, más megoldás nem lévén, nekem kellett vállalnom a hálátlan szerepet: azok nevében beszélni, akik engedékenyebbek ezen a téren, akik előbbre valóknak tekintik a békét, mint néhány száz vagy ezer négyzetméternyi területet.

Nem tartozom azok közé, akik a mindennapi való békét hirdetik. Olyan béke, amely megkönnyíti egy újabb háború lehetőségét, felesleges és káros. A béke alapfeltételét kell képeznie a jó, ugynevezett „biztonsági határok”, hogy minden kalandkereső ellenfél háborus kedvének ellenfelétől megvédje Izraelét, mint közzellevő valóságát és az összes fennálló vitás kérdéseket tárgyalászat mellett kell megoldani.

E feltételek biztosítása nélkül illuzórikus minden béke-érvelés. A fentieket szükségesnek tartom leszögezni, mert azok minden Izrael népet és jövőjét féltő zsidónak „hiszekegyét” kell képezniük. De vannak álláspontok, amelyek ezen túl szélsőségesebbek és ártalmasnak tűnnek, amelyeknek begyökereszése az izraeli közvéleményben nem szolgálják a béke ügyét, olyan illuzókat táplálnak, amelyek nem felelnek meg a zsidó nép reális érdekeinek.

Két szélsőséges álláspontot nem tehet nagyjából Izrael népe és kormányja. Nemzeti érdekeinek elvárásait jelentik azok az izraeli körök, amelyek követelik Izrael feltétel nélküli visszavonulását a június 5-ike előtti határokhöz. De tartózkodunk kell azon szuper-patrióták álláspontjaitól, amelyek elfogadásától is, akik szerint nem szabad visszavonulni egyetlen négyzetmétert sem, mert minden terület engedmény tragédiához vezet.

A józan ész, a megfontolt mértékletesség, a valóság logikus kiértékelése megköveteli, hogy szembejesszünk minden szélsőséges állásponttal.

Az alábbiakban kísérletet teszek néhány olyan fogalom és elterjedt álláspont megvilágítására, amelyek ismerete feltétlenül szükséges ahhoz, hogy nemzedékünk e sorsdöntő kérdésében önálló véleményt alakíthasson ki.

Szent helyek. Természetes, hogy a területi kérdésben a vallási érzelmek nagy szerepet játszanak. Ráchel sírja, a Máchpéla barlang, vagy a Nyugati Fal, olyan asszociációkat ébresztenek — különösen vallásos érzelmű emberben, amelyekről nem vonatkozhatjuk el magunkat. Mégis tartozunk annak megálapításával, hogy a „szent hely fogalma nem zsidó eredetű. A zsidóság a „Szent Ország”, az Erec hákosos fogalmát ismeri. A vallásos ember számára Erec Jisráél minden része egyformán szent. Kivétel képez a „Kotel Hámádará”, amely rendkívüli szentség jelleget bír.

Bár mindannyian boldogok volnánk, ha a nép tudatában „szent helyek” néven ismeretes pontok birtokunkban maradhatnának, hiszen senkinek nincs több joga hozzájuk, mint nekünk, mégis azt állítom, hogy a Nyugati Fal kité-

vételével, ha a helyek visszavonása által közelebb jutnánk a békehez, akkor le kellene mondanunk rólaik.

Jeruzsálem mindig a miénk volt és a miénk is kell maradjon. Biztonsági, vallási és történelmi szempontokból egyaránt. De nem lehetünk ilyen kategóriák minden talpalatnyi földdel szemben. Jeruzsálem hozzájárult a zsidósághoz, az évezredek imák és vágyakozások a zsidó nép szerves részévé tették. De beszélhetünk-e a Nebi Muszja vagy Bir Gáfá iránti „évezredek vágyódásáról”?

Történelmi határok. Ez sem eléggé tisztázott fogalom. A honfoglalás idejétől egészen a mai napig, aligha lehet egyforma történelmi határokról beszélni. Léteznek ugynevezett „gyulot hávtáchá” — „igéret határok”, amelyek a Bibliában vannak lefektetve. Ha ezeket vennék figyelembe, akkor nem mondhatunk le annak a két és fél törzsenek a jussáról sem, amelyeknek a területet ma Transzjordániában vannak. Nem hiszem, hogy volnának ma zsidók, akik Transzjordánia elfoglalását tekinteni nemzeti ideáljuknak. Még a Chéru mozgalom is lemondott erről az álomról. Ugyanezért a Negev déli része, Szodom és Jeruzsálem déli része, majd pedig Ejlát, Timná, kívül esnek az ugynevezett „történelmi” határokon. Ennek ellenére senki sem ajánlja majd, hogy ezeket a területeket vissza kell adni az araboknak.

A zsidó nép honfoglalása hosszú folyamat volt, de a fenti sáv — példának okáért — nem volt Izrael törzsenek birtokában, hanem a filiszteusok uralták azt. Ha Dávid királyságát vennék alapul a történelmi határok meghatározásánál, akkor magunknak kellene követelnünk Rábhát Amont, Damaszkuszt és Szaria észak-keleti részét. És ha Dávid király idejében a zsidó országot imperiumunk is tekintették, az egész Jaffától dére fekvő rész nem tartozott a királysághoz. Haifa, Akko, Jafa és Azá sosem voltak egyazon időben Erec Jisráél területének. Azok a határok, amelyekről a „Teljes Erec Jisráélért küzdő mozgalom” beszél, sosem voltak történelmi határok, azon egyszerű okból, mert a zsidó állam sosem volt „teljes”, mint azt ok állítják.

Ez a teljesség csak akkor létezhetne, ha kijelentjük, hogy minden talpalatnyi föld, amelyet sok ezer éves történelmünk során zsidó fegyver, akár átmeneti időre is meghódított, minden terület, amelyet zsidó katona valaha is elfoglalt, az mind történelmi zsidó országhatárnak tekintendő.

Ilyen szélsőséges következtetéseket levonni, nem hiszem, hogy bölcös dolog lenne.

Az 1956-os visszavonulás tanulságai. Mint ismeretes, a szinjai hadjáratot az akkori Izrael nem éppen mérsékeltnek mondható elmei irányították. Mégis, amikor az Egyesült Államok és a Szovjetunió követelték visszavonulásunkat, éppen azok, akik a „harmadik zsidó királyság” megszületéséről beszéltek, visszavonultak a meghódított területekről. Ma azt mondják, hogy a visszavonulás nagy hiba volt és annak tanulságát le kell vonnunk. Ez igaz, de nem a teljes igazság.

A mai politikai helyzet lényegesen elüt a szinjai had-

járát idején kialakult helyzetétől. Ma Amerika nem követeli tőlünk a visszavonulást, mert Szuzejn való tartózkodásunk nincs ellentétben érdekeivel. Nem tudom, hogyan reagálnánk ma, ha ugyanolyan koncentrált nyomásnak volnánk kitéve, mint a szuezi hadjárat után. Szerintem, még ebben az esetben sem kellene feltétel nélkül visszavonulnunk. Minden áldozatot

vállalnunk kellene, hogy a június eleji határokat ne állítsák vissza.

„A politika a lehetőségek tudománya.” Nem mindig lehet keresztülvinni azt, ami kívánatos. Politikusként és diplomata feladatát minden helyzetben a maximális lehetőségeket kihasználni. Amilyen

valóssággal nem számol az arab nacionalista körök véleménye, akik nem hajlandók Izraellel lépni a tárgyalászatokhoz, olyan irreális és veszélyes a „Teljes Erec Jisráél” ért harcoló mozgalom koncepcióját nem ismerő álláspontja. Biznunk kell abban,

hogy az arab országokban előbb-utóbb szöveg jutnak azok, akik felismerik az örökös háborúság céltalanságát. Ez esetben Izrael népének véleményét „azok” képviselik majd, akik számára mindenél fontosabb és mindennél szentebb a béke.

Mert ne felejtjük el, hogy — biztonsági érdekektől eltekintve — Izrael számára sem a legfontosabb kérdés a területi terjeszkedés kérdése. Régi határainkon belül is az ország 60 százaléka üres volt. Lakosságunk túlnyomó többsége a szük parti sávon tömörült, míg a Negev és az északi rész alig teleült. Ezeknek a területeken helye van még 7-8 millió zsidónak. Nem a terület hiánya, hanem a zsidók hiánya képezi nemzedékünk nagy problémáját.

Vallásos ember vagyok és minden biblikus hely említése érzéseket ébreszt bennem, mégis úgy érzem, hogy ha a béke ára volna Bét-Lechem, Ráchel ósanyánk sírjaival és mindazon helyekkel, amelyek különbözők, az megadnám, érdemes az árat megfizetni. Mert nincs az a szent hely, amely felérne egyetlen zsidó életével.

Érdekes és jellemző, hogy a „maximalisták” javarészt városi polgár, akik viszonylag keveset szenvedtek az arab atrocitásoktól. A kibucok népe, mely lakosságunknak négy százalékát teszi ki, még a hatnapos háború során 25 százalékát adta az áldozatoknak. (Folytatás az 5-ik oldalon)

— Az első cionista zarándoklás Erec Jisráélbe Angliából —

Irta: Dr. Tomaschoff Baruch

A zsidó tradíciók szerint a Messias a Második Templom lerombolásának, azaz a zsidó állami élet megszűnésének napján született, aki a zsidó nemzet újjászülését az ősi földön meg fogja valósítani. Ezt a törhetetlen hitet Morris Rosenfeld találta meg a zsidó Május-ában, hogy: „Izrik még a hamv parazsa a rombadúlt fal alatt” (Beregi Armin fordítása). Palesztina elvett 2000 év alatt vezett annyira hódító háború ellenére, még mindig dacosan ég felé meredő, el nem pusztítható mutatókó Nyugati Fal, a megtestesítőjének a zsidó hitnek és reménynek.

A zsidó nép a hajdani Templomhoz zarándokolt pészáchok, sávuotok és szukotkor az ország minden részéből. A Templom elpusztítása után annak megmaradt falához zarándokolt a zsidóság 2000 év óta. Agrippa I., a zsidó ország utolsó előtti királya tudni akarta, hogy tulajdonképpen hány ember zarándokolt az országból — különösen pészách ünnepekor — a Bét Hámikdászhoz. Ezért utasította a fopaport, hogy a pészáchok a zarándokok által áldozatként bemutatott minden juhuk hátulját kábel vágassa le és ezeket szalmával gyűssa le. Nem kevesebb, mint egymillió és kétszáz ezer láb volt összesen. Josefus Flavius szerint 2,600,000 juhátolt olvástak össze egy másik ilyen — a Bét Hámikdász — alkalomból. Ilyen általános volt a ragaszkodás a nép részéről a Bét Hámikdászhoz. A világ zsidósága még ma is előszeretettel pészáchra kíván Erec Jisráébe, azaz Jeruzsálembe jönni.

Ezeknek a zarándoklásoknak a „fóhászokodás” a Nyugati Falnál volt a főcélja. Azért könyörögtek, hogy az Isten építse fel mielőbb a

zsidó nép büszkeségét, a Bét Hámikdász, és az országot. De az ország tényleges felépítésének a gondolata csak mélyen a tudat alatt szunnyadt.

1897-ben repült az „első fecske” — szervezett társasutazás formájában — a Nyugati Fal felé, azaz az elképzeléssel, hogy fel kell építeni a Templomot és az országot.

Herzl Tivadar még a „Judenstaat” megjelenése előtt, 1895 november 25-én Londonban tartotta első cionista beszédét, epeged az ottani „Ancient Maccabees” (az Ősi Makkabeusok) nevet viselő, a Chovev Cion mozgalomhoz tartozó páholyban. Herzl fejdelmi megjelenése és szavainak meggyőző ereje olyan hatással volt a páholy tagjaira, hogy öt meggyőző és 1896 július 6-án megtartotta második előadását a Makkabeusoknál. Ez a beszéd annyira hatással volt a páholy egyik megalapítójára — Herbert Bentwichre, hogy Erec Jisráébe szülő társasutazás tervével kezdett foglalkozni. Voltak is érdeklődők, és azt nyelbette. Az volt a határozott cél, hogy „nemcsak fóhászoknál a Szentföldre, hanem tanulmányozni annak a lehetőségét, hogy miképpen lehetne Palesztinát felépíteni és azt zsidó országgá fejleszteni”.

„Nem zarándoklókra megyünk, hanem expedícióként” — hirdette.

Bentwich is a pészách köri hétéket választotta a Szent Földön való tartózkodásra. El is indult a 20 zse-

nyből álló társaság a 1897 április 6-án — néhány héttel az első cionista kongresszus előtt — érkeztek az országba. A társaság tagjai között ott volt a nagy zsidó író, Jisráél Zangwill, Aser Meyer, a Jewish Chronicle, az előkelő angol zsidó lap szerkesztője és sok más neves ember, sőt volt közöttük egy angol keresztény nő is, a Lord Balfour családjaiból való Miss Douglas. Az út Marsheillesen, Alexandrián és Kairón keresztül vezetett. Marsheillesen felfélekötötték az utat, ahol Bentwich és Zangwill felhasználták az alkalmat és Párisban felkeresték Nordaut, és a „Jisuv apját”, Edmond de Rothschild bárót, hogy a telepítési program részleteit velük megbeszéljék.

Jaffára megérkezve Bentwich sietett táviratot feladni a családjának: „Végre hazérkeztem, mázál tov.”. Ez nyilván kötetlenül beszél „Cion szerelmének” a valóssággal a naivitásig menő rajongásáról Erec Jisráélért. Jeruzsálembe Samuel Salant, Palesztina akkori főrabijja ünnepélyesen üdvözölte a társaságot, Ben Jehuda a héber nyelv újjászülésének úttörője pedig a „Hácví” című lapban vezércikket írt a nagy eseménynek szántó társasutazásról. A Nyugati Fal és egyéb szenthelyek meglátogatása után a társaság alaposan meg akarta tekinteni az országot, ezért az utazást tervező úgynökség a társaság minden tagjának Kovat és nyerveget bocsátott rendelkezésre és lovaglásra is tanította őket. Ezenkívül kísérről is gondoskodott, hogy a lovaglás simán menjen végbe. A társaság első útja Mikvé Jisráél mezőgazdasági iskola felé vezetett, majd Rison Leont és a létező településeket látogatták meg.

Jeruzsálemben Zangwill — a keresztény lakosság meghívására hűsvét vasárnapján — előadást tartott „A kelet-urópai gettó története, azok szellemi élete és a keresztény országokban való szenvedés” címmel. Ez nem volt mindennapi esemény. Ezen az előadáson, amelyet az akkori legnagyobb „New Grand Hotel”-ben tartottak meg, tömegesen kíváncsiak meg Jeruzsálembe a zsidók. Az angol és amerikai főkonzul Zangwill jobb- és baloldalon foglalt helyet az előadó asztalon. Az amerikai konzul a lelkesedés tü-

zétől hevitett előadás után szölelva emelkedett és — remegő hangon — a keresztényeknek századokon át elkövetett nagy bűnöiről beszélt. „Keresztényi kölcseesség — mondta — hogy a bűnököt végre jóvátegyük. A kereszténység nyújtson segítséget ahhoz, hogy a hatáztalan nép saját rögén végre gyökeret verjen.”

Az emlékezős társasutazás Palesztinában május 14-én ért véget. Bentwich részletes jelentést írt Herzelnek, azzal, hogy „Palesztina, bár jelenleg elhanyagolt pusztaság képet nyújtja, megint tejjel-mézrel folyó országga fejleszthető”. Herzl válaszában dicsérőleg említi Bentwich úttörő munkáját. A társasutazással az angol zsidó és a héber sajtó hosszasan foglalkozott.

Herbert Bentwich személyiségét az angol zsidóság jól ismeri. Bentwich született a múlt század 60-as éveiben Orosz-Lengyelországból került Londonba, ahol a szegény zsidók „Whitechapel”-nek nevezett negyedében nevelkedett. Mélyen vallásos szülői gyermeke volt és ő maga is végig az maradt. Szülei rossz anyagi helyzet miatt nehéz volt el köllőképpen iskoláztatni, de ő már gyermekkorában hánatalos szellemi képesség jellemtudta. A középiskolát, majd az egyetem jogi fakultását kitünő eredménnyel végezte. Nemsokára Anglia első jogtudósainak egyikeként vált. Evekken keresztül a „Law Journal” e jogi szaklap szerkesztője volt és a „Lawyer” című folyóiratot is szerkesztette. Amellett Herbert Bentwich a cionizmus szolgálatába állt testületi-lelkű. Az 1898-iki cionista kongresszus delegátusa és előadótagja volt, majd az Exekutív tagja.

Az első világháború alatt annak a politikai bizottságnak a tagja, amely a Balfour Deklaráció érdekében működött és részt vett abban a delegációban, amely a háború után a párizsi békekonferencián a zsidóságot képviselte.

A palesztinai társasutazás egyik eredménye volt, hogy később a „Makkabeusok” Gerben kolóniát létesítettek. Tíz évvel később fia Nordaut Bentwich rendezett társasutazást Erec Jisráébe, majd pedig állítozott.

Maga Herbert Bentwich 1929-ben megvalósította régi vágyát és állítozott. Itt élnek gyermekei és unokái. Három évvel rá, abban a megelőződt tudatban hunyta le a szemét, hogy életének jó részét a Jisuv és a zsidóság ügyének szentelte.

TUDJÁK...

hogy május-júniusban a tenger és a strand kellemesebb, a kiszolgálás udvariasabb...

AZ ÁRAK SOKKAL OLCSOBBAK és a jom hácmáuti akció keretében április 30-tól május 4-ig

4 nap teljes penzió házaspárnak szobában, komforttal 185.— IL., kellemes bungalóban 135.— IL., és gyermeknek 12 éves korig, pótágyban, összesen 40.— IL.

KELLEMES ÜDÜLES A CSALADNAK A KESZÁRIAI CHOF HAKAJITON Szdót-Jám, tel. 063—8161.

Szivesen küldünk részletes árlistát.

2 Uj Kelet 1968 IV 18

PÉSZÁCHI GONDOLATOK

Keresztrejtvény

1907

Gyerekkorom óta pészách a legkedvesebb ünnepem. — Száz és száz emlékem fűződik hozzá. Valamikor, apám házában, még szigorúan tartották be az összes vallási törvényeket és a hetekkel előbb lefolytatott nagytakarítás, melynek szinte rituális jellege volt, már előre felfokozta az ünnep fontosságát. Nagy vendéget vártunk: a Szabadságot. Vagy csak a szabadságra való emlékezést?

Mint a család legfiatalabb tagja napokkal előzőleg izgatottan gyakoroltam a „Má-nistáno“-t. Hiába tudtam már majdnem kívülről az oly rejtélyesen hangzó értelmetlen szavakat, mégis csak félttem, hogy belesülök. Ez volt a hét éves kislány első fellépése „publikum” előtt és a család akkoriban — vagy talán mindig? — a publikum legfontosabb eleme. Pészáchkor ettünk az évben először hónapos retket, drága is volt még nagyon, de úgy képzelttem, hogy a szabadság megünneplésére semmi sem drága.

Akkor még a héber szöveg helyett inkább a magyar olvastam. Egy mondat kihozott benneteket Egyiptomból a rabszolgák házából. Szó szerint fogtam fel mindent. Egyiptom valami nagy börtön volt, és benne rabok és szolgák. A „rabszolgát” saját tapasztalatból ismertem meg akkoriban, amikor is egy gyerekestényért büntetésképpen felőrára bezárták a kamrába. Nagyon keserves élmény lehetett, tudom, hogy az ajtót dühömben majd szíjjel rugtam, de megtanultam, hogy mi a „rabság” és „szabadság”. Azóta sok szeder-estét éltem át, de édesapám hangját, melódiját nem tudom elfelejteni, fülemben csengenek ma is. És az ünnep vége felé elhangzott egy furcsa kis mondat: A jövő évben Jeruzsálemben!

Először ezt is szó szerint vettem. Jeruzsálemet valahol Budapesttől kissé távolabb képzeltem el, és amikor megkérdeztem, hogy miért nem megyünk tényleg oda, ha a múlt éven ígéretet tettünk rá, mosolygó kitérő választ kaptam. Ha a zsidók megfogadták volna, amit minden évben oly gépiesen mondtak, nem pusztult volna el a hatmillió...

Ma is, amikor már értem a szöveget, még mindig a rabszolgák és szabadság gondolata foglalkoztat. Több mint 3000 évvel ezelőtt a rabszolgák természetesen vett társadalmi intézmény volt — bizonyos arab országban ma is még az. Hisz a zsidó társadalomban, miután visszajötték az ősi házába, még fennállott a rabszolgaság.

Talán nem is volt a zsidó rabszolgáknak olyan nagyon rossz dolguk ott Gósen tartományban, hiszen később vágyakozva emlégettek az egyiptomi húsos fazekak. Azt hiszem, nemcsak a nehéz munka, a kemény bánás mód és végül a függőmunkások megölése vitte rá a népet, hogy elismerték Mózeset, aki idegen lehetett számukra, felettük álló — más. Két erő működhetett, talán a tudat alatt: a szolgaság tisztító ereje és az ismeretlen szabadság vonzása.

Nem egyszer volt a történelemben véres rabszolgafeladás: Spartacus a rómaiaknál, Dózsa György a magyar történelemben — és

Irtó: Buk Mirjám

napjainkban az Egyesült Államokban a néger felkelése. (Hiszen a néger rabszolgák száz évvel ezelőtt történt felszabadítása csak papíron valósult meg!)

Mások is gyűlölik a szolgaságot, mások is vágyódnak szabadság után. De mi, egy maroknyi elnyomott nép, megszereztük és ezért nem csoda, hogy a régi zsidó történelem eme legfontosabb eseményét az egész nép háromezer év óta szinte változatlanul megünnepeli. Szerte a világon a zsidók ilyenkor körülbéli egyforma ételeket esznek, amelyeknek mind szimbolikus jelentőségük van: az édes „chajszesz” egyúttal a keserű könnyfakasztó tormával — hiszen az élet is ilyen, az édeset keveri a keserűséggel. És ott van a falon a tojás, amely forgandó,

mint a szerencse. Csupa szím bötüm, amelyek oly egyszerűek, hogy minden gyerek megértheti őket és aztán mégis minden évben más és más szemzöngéből látja. Minden generációnak át kell élnie lelkileg a kivonulást a rabszolgaság házából. Közben rájövünk, hogy sokféle rabszolgaság van, egyéni és népi, társadalmi, testi és lelki. És épp így a szabadság fogalma is változó és mindenki más ért alatta.

Most, hogy szabad országban és szabad nép polgáráként élünk, nem árt elgondolkoznunk ilyenkor a régmúlt és a közelmúlt eseményein. Külföldön nyolc napig tart az ünnep, nálunk csak hét napig. Az ismert magyarországi mellett szabadon egyéni nézetemet hozzáfűzöm. Aki itt él, jobban ismeri a szolgaság átkát és a szabadság értékét. Vért ottonta az ország szabadságáért. Ezért elég Izráelben a hét nap.

JIDDIS SZÍNHÁZAK

„Libe, die Welt is deine.”

A Teátrón „Aliz” bemutatója

A színpad ugyan az érdekes produkciót zenés komédiának nevezi, de a Jona Rodán és Carol Feldmann, a két tehetséges jiddis színész által mesteri módon színes csokorba kötött, komikus részletek színpadi forgása, részben kevesebb, de részben több ennél.

A storyba belégyazott rengeteg zenés, táncos jelenet, bohózatba illő derűs helyzeteket, a darab szereplői közül a legtehetségesebbek a sokoldalú Jákob Alperin nyújtja, illetve szórja két kézzel a közönségnek. A kiváló együttes nevelői közül most is elsősorban a temperamentumos és kitünően játszó és enkló szubretét, a darab női főszereplőjét, Mary Soreant kell kiemeljünk.

De azt kell mondani, hogy nagyszerű produkciója mögött nem maradtak le a többiek sem, akik — mellesleg — mind utánozható és izráeli jiddis színjátszók.

Közülük is elsősorban a kitudóhangú Radó Luciont, a nagyszerű kabinet alakítását nyújtó Jona Rodán, Carol Feldmann és a nők közül a kitünő Judit Kronenfeldet és Bebe Spitzert kell kiemeljünk.

Jó, sőt elsőrangú alakításokkal, nagyszerű volt a siker előadásban Betty Feldmannak, Osznát Szádenak, M. Markovitznak, Renée Marconak az állandóan elszundító rendőrszerepében Szála Káptemárnak, valamint a két kedves énekes nővéremnek, a Bary-sisterneknek.

A fűlbemázó zenei részletekért és a zenei vezetésért Saul Kászlát, a rendezést ért Jona Rodánt illeti a dícséret.

(S. M.)

Beatnikok a háború ellen

A párizsi beatnikok egységesen a vietnámi háború ellen foglaltak állást. A beatnikok azonban nem rendeztek utcai tüntéseket, elviek demonstrálására, hanem csak megbízottaik közölték határozatukat az újságírókkal.

Az egyik újságíró megkérdezte, miért nem mennek ki az utcára, hogy a nagyközönség közvetlenül tőlük szerezzen tudomást a háborúellenes álláspontjukról.

— Azért, mert nem tartjuk méltónak a nagyközönséget, a társadalmat, hogy bármit is tudomásukra hozzunk. A társadalom nem érdekel bennünket — mondta a beatnikok szószólója.

A mostani beatnikok már második nemzedéknek számítanak. Az első beatnik nemzedék határozottan társadalomellenes volt. A jelenlegi beatnikok már tudomást se hajlandók venni a társadalomról. Nem érdekli őket.

A párizsi beatnikok még az alkalmi munkától is irtóznak. Ha nagyon csekély munkát, a kórházban eladják véruket. Csak a legvégső esetben veszik fel a kapcsolatot az általuk megvetett társadalommal: koldulnak.

Romániába május 7-én

és azután minden kedden és csütörtökön induló repülés ára

IL 777.— (66.— \$-RAL EGYÜTT).
Uj olék részére csak IL 647.—.

Kérjük t. ügyfeleinket, hogy szíveskedjenek utleveleik előkészítéséhez bennünket felkeresni

Bármilyen utazási ügyben forduljon bizalommal magyarul beszélő hivatalnokainkhoz

Díjmentes tájékoztatással szolgál

ALLTOURS Ltd. UTAZÁSI IRODA
HAIFA, Nordau 1. Tel. 66951.
NAHARIA, Weizmann 61., tel. 920145.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14												
15				16						17		
18				19		20				21		
	22			23	24				25		26	
27				28					29		30	31
	32								33			
34									35			
36									37			
38									39			
40									41			
42									43			
44									45			
46									47			
48									49			
50									51			
52									53			
54									55			
56									57			
58									59			
60									61			
62									63			
64									65			
66									67			
68									69			
70									71			
72									73			
74									75			
76									77			

Vízszintes: 1. A pókszabású lehelőszék oszlopába tartozik. 5. Vissza: Salomon király rézbányának helye a Negerben. 10. Szegri-vérgőrlökön. 14. Amerika felfedezése előtt viszonylag magas művelődési fokot álló nyelv és népcsoport. 15. Gyűrődés (ruhá), arca. 16. A fuvola népi neve. 17. Ekezetten, átvitt értelemben alkotói, főleg iró tehetség. 18. Placra van száno. 20. ...., dalszínház. 21. Jó borknak nem kell. 22. Olasz névelő. 23. A könyvtel és üzletvitelt ellenőrző szakember, hitel könyvvizsgáló. 26. Légkör eleje. 27. W. A. 28. A magasrangú török tisztek neve régen. 29. Füg. 31. Vissza: német helyeslés. 33. Angol regényíró, 1819-1880. A szabadgondolkodóvá vedlett puritán. „The Mill on the Flose”, tel. név. 37. Ismert német képes betűlap. 39. ...., deszfény, fénykiszorító. 40. Emil ... nagy bécsi zongoraművész, tanár, a Liszt-féle hagyományok legkiválóbb fenntartója. 42. Ek. port gál kutató, indiai misszionárius, 6 volt az első európai, aki 1624-ben átlépte a Himaláját. 46. A ... z. elemi csa, vs. 47. Afrikai állam. 49. Olasz operakomponista, 1842-1918. „Mefistofele”, „Nerone”, stb. 6. Irtó Verdi utolsó operának kiváló szövegkönyvét. 50. Vissza: a jó egyik fokozata. 51. Svájci óramárka. 53. Táncot lejt, keverve. 54. A norvég nemzeti zeneszerző legnagyobb alakja, 1843-1907. 55. Egyforma betűk. 56. Ekezetten, éle, tréfa, adoma, stb. csatlakozás. 57. Ésszel felfog. 59. Idegen női név. 61. .... Kaj-sek, Formóza ura. 63. Lád fele. 64. Ekezetten, görög

sziget. 66. E. A. 67. Az idegrendszer központja. 69. Sir Charles Algermon .... angol technikus, 1854-1921. A gőzturbiná feltalálója. 71. Enekes madár mássalhangzóit. 72. Rövidebb prózai elbeszélés: egyetlen esemény, jelenet, alak, helyzet rajza. Legnagyobb hatású korai mestere az olasz Boccaccio volt. 74. Olasz író, 1785-1873. Fő műve a „Jegyesek”. Az olaszok legnagyobb regényíróinak tartják. 76. Afrikai arab állam. 77. Angol természet- tudós, 1809-1882. 1859-ben jelent meg főműve a fajok keletkezéséről.

Függőleges: 1. Észak-amerikai és angol földterület mértékegysége. 2. A kilenc muzsa egyike, a színeszet pártfogója, istenője. 3. Felajánl. 4. Egymást követő betűk. 5. A.H.F. 6. Vissza: az autó fontos része. 7. Két szó: 1. rövidlítás, közlítés; 2. Aischylos és Sophokles után a legnagyobb görög tragédia író, „Medeia”, „Phaidra”, stb. 8. Elrendez (ügyet). 9. T.D.A. 10. Népszerű ital. 11. Európa második legnagyobb tava. 12. Pénz, érem, latin eredetű szóval. 13. Szándékában áll. 19. A hangszerok fejlődése. 21. Fűszergyűjtemény, pamutból, vagy selyemből 3-4 fonatból készült szövet, vagy bélsanyag, francia helyesírás. 24. Korszak betűi keverve. 25. Végtelen szabószerszám. 27. A vietnámi amerikai haderő főparancsnoka, a napokban visszahívták. 28. Idegen levelező. 30. Indiai portugál gyarmat. 32. A világ első kozmonautája, a napokban repülésre-készenlenség áldozata lett, teljes név. 33. .... Oszkár, magyar költő, 1920-tól 1941-ig a Nyugat szerkesztője. 34. Népi elnevezés, a m. tolmács, pincetörök. 35. A lírai költészet muzsája, a kilenc görög műzsa egyike. 36. Az áramló víz, gőz és gáz energiáját forgó lapátos kerék segítségével mechanikai munkává átalakító gépi berendezés. 38. Angol csapat, együttes (sportban). 41. Ujjongó bróm kiáltás Dioniszosz isten ünnepén. 44. Nota bene. 45. Skáláhang. 48. Régi magyar énekmondó zenész. 50. Francia város, hadikikötő az Atlanti-óceán partján. 52. Végtag, keverve. 54. Gyűjtőnév. 58. Enekes madár. 59. Megerősített város, a franciáországi Pas-de-Calais departement székhelye. 60. Ké. részecske. 62. Olasz szocialista vezér. 64. Siva isten feleségének, Párvátinak egyik neve. 65. Névelős vízi névény. 68. Y.V.T. 69. Héber számszótárban, a m.: 80-30-50. 70. ....sz. lecsiszolt, pátus. len. 71. K.O.W. 73. Kontinens eleje. 75. Lakat mássalhangzó.

NYEREMÉNYKÖNYV:
Gabriel Chavellier;
BOTRANY
CLOCHMERLEBEN

UIKELET

REJTVERNYPALVAZAT
SZELVENY 1907

Név: .....

Cím: .....

A HÉT VICCE

Észak-Vietnám visszaküldte a második magyar vérplazma szállítmányt. Közölni, de nem kér belőle többet.

Megokolás: Aki az első magyar vérkonzervből kapott transfúziót, ellustult, nem lelkesedik a kommunizmusért és nem akar az amerikaiak ellen harcolni...

Hétköznapok a forró határ mentén

— Látogatás a Bét Seán-völgyi vallásos kibucokban —

A Jordán partján állunk és a túlsóoldalon lévő hadalásokat figyeljük. Úresnek az arab falvak, mert a polgári lakosság elmenekült. Ezt az „eredményt” a Fatach minden este a saját számlájára írhatja.

A folyó partján lévő búzá- és gyapot-táblák között barangolunk. Halastavak is kerünek utunkba. Max Sor,

Irtó: Galili G. Ervin

Tírát Cvi kibuc titkára a kísérem. Minden eshetőségre felkészülve, Karl Gustav-típusú fegyver van nála (az El Fatachtól zsákmányolták). Fürkésző tekintettel vizsgál minden talpalatnyi földet.

várszerű épület és a gyönyörű pálmások maradtak meg. A bejárat közelében van a szalmagyár, itt a szabotéri mozi, az uszoda és a meteorológiai állomás.

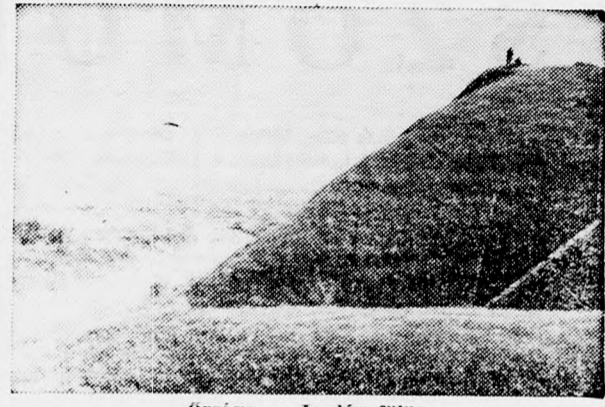
Hogy miből él a kibuc? Gazdaságuk meglehetősen vegyes: van citrusgyümölcs, olajliget, banán, gabona, gyapot, vetemény, datolya, baromfitenyészet és mintegy húsz halastó. Kísérem azt magyarázza, hogy a 25 munkást foglalkoztató szalmagyár szükségleteinek jó részét a saját pulykatenyészete szállítja, s ez képezi a kibuc fő bevételi forrását.

Megtudom, hogy a kibuc

mindegyik 10 tagja származik magyar nyelvterületről. A hatnapos háború után érkezett külföldi önkéntesek közül tízen maradtak. Amerikából, Angliából és Franciaországból jöttek, és azt mondják, hogy a 40-45 fős hőség nyáron nem zavarja őket.

Max Sor kézigyűntéssel intézi el a szabotázs-akciókat.

Megálltunk a helyünket 30 évvel ezelőtt, majd a felszabadító háború idején, megálljuk a helyünket most is. Meggyőződésem, hogy a hadvezetőség rövidesen megoldást talál erre a problémára, és megszabadulunk mind a jordániai hadállások, mind pedig a szabotörök zaklatásától.

Orsége a Jordán fölött

re. Itt van egyébként a körzet vallásos kibucainak a gimnáziuma. Sőt, a Bét Seán-völgyi négy kibucban kívül, az alsó-gálili Lávi vallásos kibuc is ide küldi gyermekeit. A humanisztikus irányzat mellett az úgynevezett agromechanikai oktatásra fektetik a fősúlyt.

Ezekben a vallásos kibucokban az ifjúságot az ünnepek feladatai vállalkozásaira nevelik. Ez a magyarázata annak, hogy aránylag sok közöttük a tiszt.

A búcsúnál Gerner titkár kedveskedni akar: ezért megígéri, hogy orvosuk szatmári származású. Dr. Markovicsnak hívják.

A mezőgazdaságra. A nagy meleg miatt a mezei munkát két turnusban végezzük: májusi 4-től déli 12-ig és délután 6-tól éjfélig. Vízünk is kevés van, az évi átlagos csapadék mindössze 250-300 milliméter.

Reifen titkár elmondja, hogy kényszerből a tejjel való tejszínt helyettesítik a tejszínnel. Evi tejjel való megközelítően ötvenezer liter, ami országos viszonylatban a 15. helyre felel meg. Az is elpanaszolja, hogy csak egymillió és 50 ezer liter tejet kapják meg a 39 ágors árat, míg az úgynevezett „túlermérsért” mindössze 14 agorát kapnak literenként.

A többi Bét Seán-völgyi falvakhoz hasonlóan, itt is csak most került sor az övőhelyek építésére. Ezt a kibucot egyébként drótkerítés is övezi. Nagy hasznát vesz a jól dresszírozott ebelenek is. Beszélnek éjjeli őrségről, aknaveszélyről, a mezőre vezető utak átvezetéseiről. Azt mondják, hogy mindez sok pénzbe is idevesztésbe kerül. Nincs zűgölgölés a hangjukban. Tudomásul veszik, hogy ez a helyzet, és abban reménykednek, hogy rövidesen meg fog változni.

Riportom végén meg kell emlékeznem a gyönyörű templomokról, amelyeket a négy Jordán-völgyi vallásos kibucban láttam. Építészeti szempontból mindegyik külön-külön remekmű. Ennél jobban csak az alábbi kép kapott meg:

Max Sorral, Tírát Cvi őshajjú, fegyveres titkárával jöttünk visszafelé a Jordán partjáról. Az egyik halastó mellett megálltunk. Három fiatalember volt a vízben. Ketten épp a halakkal megtelt hálózt húzták, a harmadik a tartályautóval foglalkozott, amely a halakat elszállítja.

Jól nézd meg ezt a fiatal halászt — mondotta kísérem. — Tudod, ki ez? A jeruzsálemi Óváros felszabadító ejtőernyős hadosztály századosa. Legendákat beszélnek róla.

Ez volt egy egész napi kirándulásom igazi élménye. Már ezért is érdemes volt végigjárni ezeket a településeket...

Ahol a gyermekek ismét a szülőkkel együtt laknak

Következő állomásunk Szád-Élijáhu, amely valamivel távolabb fekszik a jordániai határtól, mint Tírát Cvi.

A kibucot 1939-ben alapították a nevét Élijáhu Guttmacherrel, a Chovev Cion-mozgalom németországi apostoláról nyerte. Slomo Gerner, a kibuc titkára kalauzol.

Szád-Élijáhu beszédes bizonyítéka annak, milyen gyorsan változó az élet a kibucban az állam fennállásának húsz évében. A gyermeknevelés terén nyugodtan beszélhetünk forradalomról, mert a gyermekek szüleikkel együtt laknak. Tizenöt éves korig nem mozdulnak el a szülők mellől. Ennek

megfelelően a lakások is tagasak: minden családnak két és fél szobás lakása van. Gerner titkár azt fejtegeti, hogy a gyermekek és a szülők együttléte kitűnő hatással van a tanulási eredmények-

Sluchot — a legszebb kibuc

Következő állomásunk Sluchot, húsz évvel ezelőtt alapították a név Akiba európai, amerikai, valamint dél-afrikai neveltjei. A titkár neve Mose Goren, aki a dél-vidéki Mohárló származik. Ő a kibuc egyik alapítója; édesapja, Goren-Grün Jicchák tíz évvel ezelőtt érkezett, és most a kibuc postamestere és levélhordója egy személyben. De vannak itt szép számban más magyar-ajutak is: Neumann Ráchel

rú befejezése után, 1946-ban alapították a kibucot. Az első két évben csak a férfiak voltak itt, míg az asszonyok és a gyermekek a Rison Lecion melletti Náchlál Jehudán maradtak. Komoly oka volt ennek. Az alapításánál nem is annyira a települési szempontok, mint a biztonsági megfontolások játszottak döntő szerepet. Tudni kell ugyanis, hogy a föld magas mérszartalmú és ezért nem a legalkalmasabb

Kényszerből fanyalodtak a tejjel való tejszínt

A Bét Seán-völgyi vallásos kibucok között a negyedik Ejn Háméiv, mely mindössze 3 kilométeren van Bét Seán városától. Nevét Ráv Nátáli Cvi Jehuda Berlin-től kapta. A világhírű volozsinyi jesiva vezetője volt és Meir Bár Ilán, a Mizráchi egykori vezetőnek az édesapja.

Aháron Reifen, a kibuc titkára egykori és mostani mehézségrekl beszél.

A második világhábo-

lunk, sok tízmillió lakosság felett rendelkeznek. Az emberlétehez való viszonyuk teljesen más, mint a miénk. Szemükben az életnek nincs értéke. Ok elveszítik, akár tíz háborút, százezreket hagyhatnak a harcokban — mind ez nem befolyásolja magatartásukat, Ráérnek és van vezetni való emberük. A mi helyzetünk más. Nálunk minden ember, egy világ. Minden elesett katona, nemzeti tragédia. Minden katonai expedíció, még ha a legfényesebb sikerrel végződik is, csupán rövid távon jelent megoldást, míg a vágyott békehez nem visz közelebb.

Amellett, hogy a leghatározottabban megvédjük az életet és az országhoz való jogainkat, olyan békeoffenzívába kell kezdenünk, amely ne legyen kevésbé sikeres, mint haditevéink. Mint ahogy a legjobb erőink bevetésével megnyitottuk háborúinkat, azok igénybevételével fokozzuk politikai erőfeszítéseinket a jelenlegi helyzet megváltoztatására.

A nagy békeoffenzíva érdekében megkívánjuk, hogy a teljes annexiót követelő hangja ne képezze a zsidó állam hivatalos véleményét.

Visszaadni: igen, vagy nem?

(Folytatás a 2-ik oldalról)

toknak, sokkal kevésbé hangos és szélsőséges a területük kérdésében.

Rossz szolgálatot tesznek a zsidóság ügyének azok is, akik állandóan elcsúsznak és elmentartják a szélsőséges hangját. Hála dolog népszerűnek lenni, szívesen olvasott cikkeket írni és beszédek mondani, de a nemzeti felelősséget felelte kell álljon a pillanatnyi népszerűségnek.

Amikor ezeket a bizonyára nem túlságosan népszerű gondolatokat papírra vettem, nem vitatkoztam szándék vezett. De azt hiszem, hogy nem menthetjük fel magunkat a dolgokkal való nyílt esbátor szembeállítással. Húsz év, vagy még annál is régebben folyik a zsidó-aráb véres párba. Két-öt évvel ezelőtt a zsidó nép házájának tekintett Izrael államát és semmi körülmények között nem mond le róla. Egyeszeren azért, mert nincs más választása. Ugyanakkor tudunk kell azt is, hogy ebben a súlyos vitában nem a legdöntőbb érv az, hogy nekünk igazunk van. Az arab országok, amelyekkel szemben ál-

Tírát Cvi hősies ellenállása

Az elmúlt 19 évben csend és békeség honolt ezen a vidéken. Nem ismerték az övőhelyet. Most kénytelenek építeni, mert napirenden vannak az ágyúzások.

A túlsóoldali parasztok tudják, hogy a zsidó telepéseket nem lehet megtörni. Szíriának sem sikerült, noha a magaslapon lévő biztos feledekekből 19 évvel át zaklatták a felső-gálili kibucokat. De nem felejtették el azt a hősies maogtartást, amelyet Tírát Cvi védői húsz év előtt, a felszabadító háború idején tanúsítottak. Ezekről az idők ról beszélgettünk a kibuc titkárával, aki annak idején a parancsnoki tisztet töltötte be.

A 31 évvel ezelőtt alapított Tírát Cvi első szeme a Bét Seánban lévő vallásos kibucok láncolatának. Mindössze tízen voltak, amikor a zsidó alapítók 1936-ban letelepedtek: nyolc férfi és két nő. A település első neve Bét Jehuda volt, majd 1937-ben Rón Cvi Kalscher, a Chovev Cion-mozgalom egyik ki-

váló vezére után a Tírát Cvi nevet kapta. Ebben az időben németországi és lengyelországi chalucok építették a telepet.

A második világháború előtti zavargások idején, pontosabban 1938 márciusában támadás érte a kibucot. A védők felvették a harcot és sikeresen visszaverték az ellenséget. Az arabok több halottat hagytak maguk után és csúfosan megfutamodtak. Azóta nem kíséreltek meg újabb támadást Tírát Cvi ellen.

A függetlenségi háború idején a harcok ide is eljutottak. 1948 február 16-án érte a kibucot a legnagyobb támadás. Sikertelen ellenállni a hatalmas túlerőnek és Tírát Cvi védői szép fejezetet írtak be a zsidó hősieség könyvébe.

Miből él egy kibuc?

Az évek során Tírát Cvi külsőleg is gyökeres változón ment át. A régi, kezdeti napokból csak az egyik

Ház-, vagy üzlet-tulajdonos, lakástulajdonos, lakó

A ház — vagyon. tataroztassa MOST

Mert most, Izrael állama fennállásának huszadik évében különösen kedvező és kifizető feltételeket ajánlanak azoknak, akik házuk külsejét, vagy a lépcsőházat tatarozni óhajtják.

Premium, vagy rögzítesmentes kölcsön, kedvező feltételekkel.

Főbből részletek és feliratközo: A sikonügyi minisztérium körzeti irodáiban, JERUZSALEMBEN, Ben-Jehuda utca, telefon 21283, TEL-AVIVBAN, Háchásmonám 113, telefon: 39831, BEER-SHEVAN, „Merkoz Hámegv”, Hámessim-ú, tel. 4911, HAIFAN, Hámamút-ú, 71, tel. 69961, NAZARET-LEITEN, Háchermón-ú, 1, tel. 55820, továbbá a Városi Háchiszachon L'Bitujon feliratközozi irodáiban és a Tel-Aviv-jaffai Városi információs irodákban.

Izraeli vagy telefon kétszere magyarázó füzetet küldenek a fenti körzeti irodák, vagy a Cvet Hásipucim Hámérkazi, a sikonügyi minisztérium címen, Tel-Aviv, Háchásmonám 107, telefon 38297.

<p>Kérem küldjenek életemre magyarázó füzetet a különböző feltételekről, amelyeket az állam fennállásának 20-ik évében nyújtanak.</p>	<p>לכבוד צות המיפועים הטרנס שטר היפוע הר המישטאים 107 הר המישטאים תל אביב</p>
---	---

A tatarozott ház szép, karbantartása kényelmes és megőrzi értékét.

Sikonügyi minisztérium / Cvet Hásipucim Hámérkazi

HERZLIAN
kora reggel
házhöz kapja

UJ KELET

et, ha előfizet megzöttunknál: Strimberg, Szokolov 43
Tel. 981249.

A szó és az ember

— Egy beszéd margójára —

Irtja: Salamon Mihály

kelet felé, az emberi beszéd értéke annál mélyebbre száll.

Formában és tartalommal egyaránt. A latin mondás, az „ex oriente lux” — keletből jön a fény — már régen nem igaz.

Sajnos, ennek az ellenkezője igaz. All az arab világ, a kommunista világörre, de ugyanugy helytálló az állítólag Gandhi és Nehru szellemén nevelkedett hindu vezetőkre is. A pálmát azonban durva hangú, alacsony szempontokkal teli beszédekkel mégis az orosz kommunizmus vezetési iskolája viszik el ezen a téren.

A beszéd és a nyelv kezdetől fogva nem emberi gondolatok közlése, szolgálja a népet. A sötéttség, önkény és hazugság elűzése szolgálja, ezenfelül a mérhetetlen uralomvágyát, sokkal inkább, mint a csók idejében. Mindent pedig a haladás jelszavával a szájköször.

A Joint elnöki tanácsában Pesten a néhai Stöckler által képviselt kommunista vonal és hírből alattomos famulus, dr. Benedek főorvos ellen folytatott küzdelem jut most eszembe, amelyet dr. Görög

Frigyessel és Káhn Franklival, az ortodoxia vezérével együtt folytattunk. Egy viharos ülés után, Stöckler és társai távozásakor, emlékszem, félíg vicsorog, félíg komolyan felvettem a kérdést, nem kellene-e oroszul megtanulnunk. Hát ha többre megyünk velük, mint Stöckler társaságával, — mondtam. Káhn Frankl akkor találgatóan jegyezte meg: „Es ha már tudni fogunk oroszul, meg fogjuk érteni őket?”

Azt hiszem, velünk szemben állandóan mutatott durvaságukra csak a Tekoa követség által most használatba vett stílusban válaszolhatunk. Ő aztán igazán közelről ismerte meg őket. Könnyen meglehet, hogy eddigi finomkodásunknál sokkal többre megyünk velük.

Amíg keleti barátaival együtt — az arab vezetőket és Gandhi híveit is beleértve — nem hagyunk fel ezzel a módszerrel, nemcsak a világ valójának, de az emberi beszédnek is nagyon győztes lesz az aranyfedete. A kíváncsi világ továbbra is kitartóan figyeli fog szavukra, de mondanivalójuk egyre ke-

vesebb hiteltelre fog találni Keleten és Nyugaton egyaránt. Lásd — egyelőre — Csehszlovákia példáját. A héber mondás szerint „daj chákimá b'romizá” — más szóval: „sapienti sat”.

Ha viszont a hitelt veszített beszéd és a megerősített emberi szó gazzal benőtt sűrűjéből — tavaszi ünnepünk idején — zöldellő életünk napsütötte tisztására akarunk eljutni, muszáj, hogy az olvasóval együtt a napokban Jeruzsálemben lezajlott „milliomosok kongresszusához” menjek vissza.

Rothschild báró, Isaac Wolfson és a többi nagy zsidó felejtethetetlenül felemelő beszéde után az amerikai Sam Rothberg ezt az önvalómat tette: „Amit Izraelért húsz éven át tettünk, adományainkkal, energiáinkal és minden más támogatásunk révén, mindaz a semmiel egyenlő ahhoz képest, amit Izrael nekünk, mint zsidóknak adott: dicsőséget, elképzelhetetlen fényűzést, és új jogállást annak a boldogító ténynek, hogy ennek a népnek a fiai vagyunk”.

Csak a Nyugat kultúráján és szabadságában felnőtt em-

ber mondhatta ezt így el, az értelme mégis ez volt: „Amit a mocsárszárító kérgeskezű zsidó paraszttól, vagy a határon küzdő, a tankban és a bombázóban ülő 18-20 éves gyermekemberektől kaptunk, azt nem pótolhatja számunkra a nyugati világ anyagi gazdagsága sem...”

A tavaszi szabadság-ünnep utolsó napja a csodálatos zsidó álmokkal telesztölt „Pészách Leáid” — a jövő pészáchja — jegyében áll. Erről szólnak a régi héber költők sok reménytel tüzdeli ünnepi „pijút”-jai is.

A Pészách Leáid, a zsidó nép előjövendő boldog, békes élete mellett az órák békét jósolja meg a világ népei számára is.

Ennek a korszaknak halvány fénye derengett fel a jeruzsálemi kongresszus résztvevőinek önelede, gyermek lelkesedéséből, — ígéretük szerint, nemcsak a zsidó ország népe, de ellenteleink számára is.

Feltéve, persze, ha az emberi szónak megint hiteltel lesz, ha a beszéd ismét az emberségnek, jóakaratsnak, a népek közötti megértésnek az eszköze lesz.

S akkor a zsidó pijut-költők Pészách Leáid-ja is való sággá válik. Amikor a fény megint Kelet felől, talán erről a földről fog világítani a megbékélt emberség számára.

Csehszlovákia merész utakon

Irtja: Alex May

Ha Marx és Lenin egy pillantást vetnének ma a kelet-európai kommunista államokra, nem hinnének a szemüknek. Mindketten azt állították, hogy a nemzeti érdekek és a polgári társadalom felelőse terhe és a nemzetköziség lesz a magától értetődő és automatikus követelménye a proletariátus uralmának. A kelet-európai államok irányvonala azonban — melynek ma szemtanúi vagyunk — egészen mást mutat Romániában, Lengyelországban és Csehszlovákiában. Mindhárom országban a gazdasági és intellektuális remények mellett éppen a nemzeti érdekek játszik fő szerepet.

Romániai nemzeti és gazdasági politikájának határozott sikere van, ezért merészen újat húzni a Szovjetunióval és nem fél ipari és gazdasági szerződéseket kötni nem-kommunista államokkal — akár Nyugat-Németországgal is. Lengyelország szolgalelkű vezetőinek semmi sem sikerült, ezért félnek a nacionalizmustól.

Ami ma Csehszlovákiában történik az egyike a legérdekesebb jelenségeknél, a reformpartiak igyekeznék a kommunista rendszeren belüli szellemi és politikai szabadságot biztosítani. Szinte hihetetlennek tűnik, hogy a múlt héten kétezer diák szimpátiatüntetést rendezett — egy rendőr miatt, akit betörők meggyilkoltak.

Szolidaritásukat akarták ez-

Dubcek: Mi fogunk győzni. Nincs visszaut. Támogatásokat bennünket. Dolgozzatok — ez lesz a legjobb segítség.

Lassan kibontakozik előttünk, hogy milyen merész az új politikai program, melyet Csehszlovákia szellemi vezetői meg akarnak valósítani. Edvard Goldstücker, az egyetem rektora és az írószövetség elnöke, egyike az új szellemi vezetőknek.

A múlt héten tartott sajtókonferencián a következőképpen változta a belpolitikai reformokat: „Most az a kérdés, miképpen tudunk a mi társadalmunkban, amelyben csak egyetlen párt van, olyan rendszert felépíteni, mely lehetővé teszi, hogy az éppen hatalmon levők kihatározzák vezető szerepüket.”

Goldstücker szerint a pártot demokratizálni kell. A nemzetgyűlés, amely meghozza a törvényeket, egyben ellenőrzi is majd azok betartását. A kormányt az önállóan, minden külső befolyástól mentesen kell vezetni az állampolgárokat.

— Mi a kívánságokat? — kérdezte Dubcek. — Ha kérdőívvel érdekelnek, szívesen megválaszolom. — Hosszú, improvizált beszégetes fejlődött ki a pártvezér és a több ezer diák között. Ilyen jelenetek előfordulnak klasszikus színdarabokban, azonban a valóságban eddig még soha nem történtek meg.

A diákok elmondták aggodalmukat. Félnék, hogy a külső nyomás erősödni fog. Alexander Dubcek megnyugtatta őket: — Nem engedünk a külső nyomásnak. A mi problémánkat magunk fogjuk megoldani, nem a Szovjetunió, vagy Kelet-Németország.

A diákok második kérdése a következőképpen hangzott: — A pártban lévő konzervatív kommunista nem képeznek veszélyt a demokráciára és a szocializmusra?

Beiratkozás a délelőtti osztályokba
a 7-12 éves tanévre

Divat szakiskola
varrás, szabás, divatrajz
középsikolai tanulmányokkal kombinálva

Modista

Institut de Coupe et de Haute Couture.
A divatszaka tanulmányok országos központja.

Felveznek chet, tet, jud osztályt végzeteket a

kétéves, hároméves, négyéves tanfolyamokra

Részletek és beiratkozás: d. e. 9-1, d. u. 4-8

TEL-AVIV, Hanegev 13. (Solomon-sarok) (Tacháná-Merkazi)

HAIFA, Balfour 5. (Nordau-sarok)

JERUZSÁLEM, Hahiszdruv 20. (Samaj-u. 1. sarok)

BEER-SÉVA, Hahiszdruv 7A. (a postával szemben)

Utazzon jó társaságban!

ROMANIÁBA 546.— IL., + 668
USA-BA 2090.— IL.-TÖL

Leszállított áru csoportos repülőutak Európa minden országába. — Szervezett repülőutak a romániai — osztrák — francia — svájci — és olasz gyógyfürdőkhöz, (orvosi tanács szerint).

Az idén nagy a választék és örömmel adunk tanácsot és segítünk az Önnek legmegfelelőbb utazás kiválasztásában.

Forduljon hozzánk mielőbb!

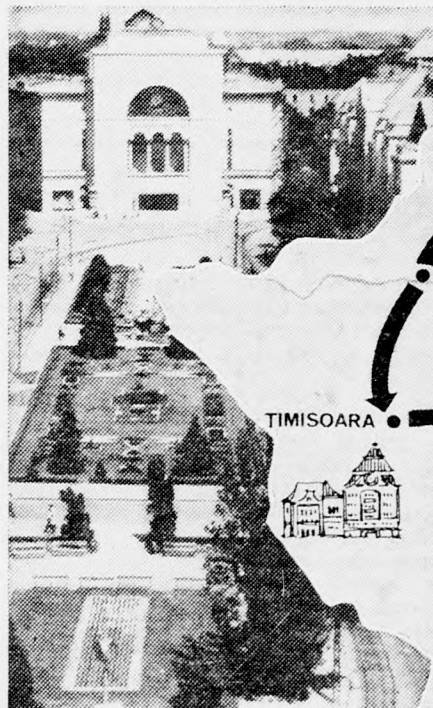
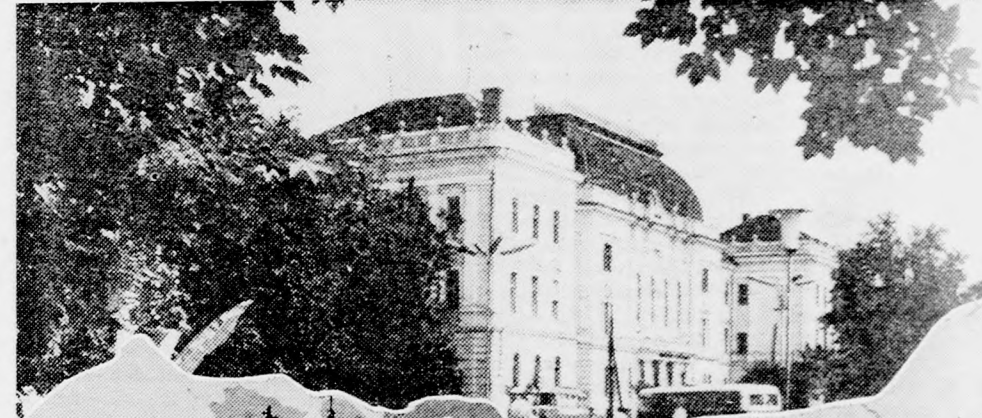
OLAMI UTAZÁSI ÉS TURISZTIKAI VÁLLALAT RT.

Tel-Aviv, Ben-Jehuda 66, tel. 223636-20366

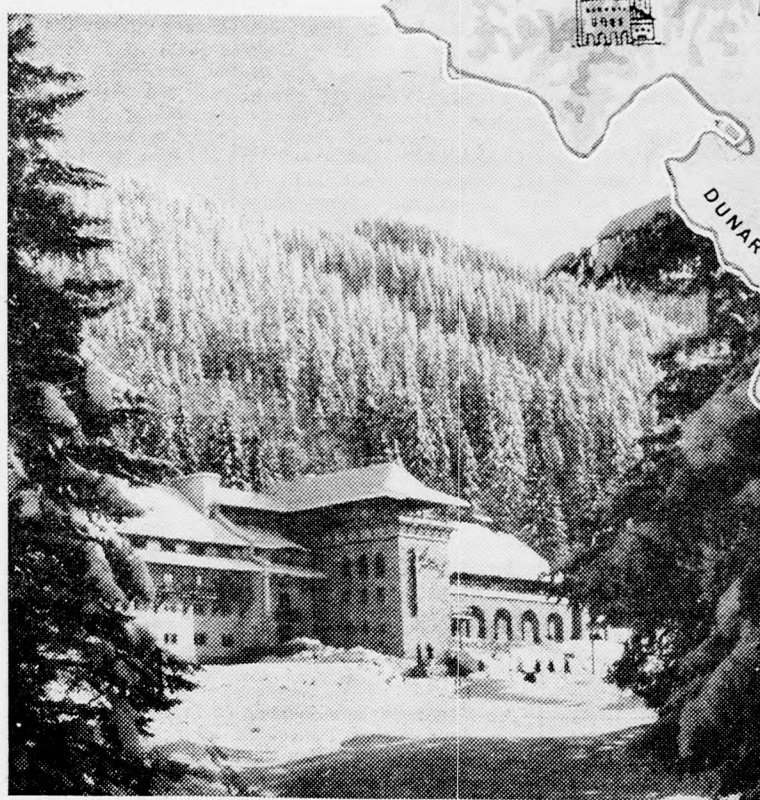
Barátainknak és vevőinknek נשבר

Nagyvárad. A város közelében vannak Felix-turdu gyógyforrasai.

Temesvár — a gyönyörű ipari és egyetemi város.

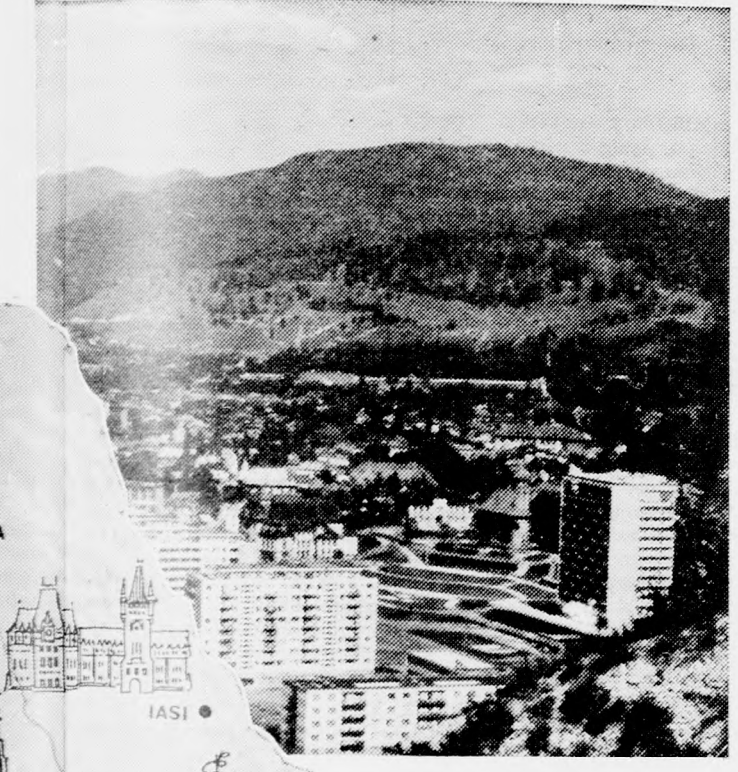
Poiana—Brassó. Télen sí-paradicsom, nyáron hűvös fürdőhely.

Románia fővárosa, Bukarest. Másfélmillió lakosa van a városnak. A turistát koncerttermek, színházak, opera, múzeumok várják. Jobboldali képünk a Maghero-sugar-utat, baloldali felvételünk az Athenaeum múzeumot ábrázolja.

t
n
tt a
zem
ol-
ez-
eg-
át-
pon
Tnt
éj-
gy-
ket-
ol-
TT
ben
éje-
set,
gy-
fa-
A
ak,
ak,
zö-
or-
ér-
tel

Piatra Neamt — város a Kárpátok mentén. A hegyeken túl Erdély, amelynek fővárosa, Kolozsvár, a fenti képső képen

Az EL AL, az izraeli nemzeti légitársaság és a TAROM, a román repülőársaság közvetlen légijáratot létesítenek a két ország között, s a Kárpáti román utazási irodával közösen kirándulásra hívják meg az izraeli közönséget. — Különböző csoportos utazásokat és szervezett kirándulásokat rendeznek.

Az árban: oda-vissza repülőjegy és 15 napi tartózkodás. Ez az árajánlat olyan izraeli polgároknak szól, akik erre az utazásra való különleges utazási igazolványt kapnak, s társas alapon — legalább 10 főt számláló csoportban — repülnek Romániába. Minden kedden és csütörtökön indul a társasutazásban résztvevők repülőgépe Romániába, a 15 napos, vagy hosszabb kirándulásra.

Válasszon az alábbi lehetőségek közül:

- 1.) Nagyszabású, 17 napos kirándulás Bukarestbe. (777 fonttól)
- 2.) 15 napos nyaralás a Fekete-tenger partján. (777 fonttól)
- 3.) Kirándulás 15 napon át a Kárpátokban. (990.50 fonttól)
- 4.) Nyaralás, gyógykezelés a híres gyógyforrásoknál (1270.50 fonttól)
- 5.) Nagyszabású, 22 napos kirándulás, amelynek során egész Romániát bemutattuk. (1221.50 fonttól)

A zöldellő Kárpátoktól a Fekete-tengerig ROMÁNIA

777
FONTOL

A kirándulás kedden és csütörtökön indul Luddról Bukarestbe, a román fővárosba. A résztvevők a Jonin hotelben tölthetik az éjszakát — első osztályú szálló —, s másnap reggel indulnak az ország legszebb vidékeire. Aki Bukarestre kívánsi, ne aggódjon, mert 1 nap múlva visszatér a csoport, tele élményekkel, a természet csodáival való találkozások után. Az ipari termelés központjait is megtekintik a látogatók. Eljutnak például Ploesti-be az olajforrások központjába. A Kárpátokon keresztül 2000-2500 méter magasságban vezet az út. Látjuk majd az ország egyik gyönyörűségét, Szirnáját, amelynek parkját nem felejtjük el egyhamar a vendég. Európa egyik legszebb üdülőhelye ez. Brassó nagyszabású, a második legnagyobb romániai város szintén az utirenden szerepel. Túrista-nevezetesség, 1000 méter magasan fekszik a tenger szeme felé. Ipari centrum és kulturális intézményeit is érdemes megtekinteni. A modern kor és évszázadok életstílusának emlékei találkoznak Brassóban. A Fekete Templomban például a XV. századból való keleti szőnyeggyűjteményre hívjuk fel a kirándulók figyelmét. És érdemes inni egy pohár bort. A Kárpátok szarvasához, v. pineszében. Brassó mellett van Poiana, a csodás kirándulóhely, télen a sí-sport központja, nyáron pedig hűvös levegőjéről híres üdülő. Giurgiu Dej ipari vonatkozásban híres város, a petrokémiai ipar egyik központja. Bakuról mindenki hallott, ősi kereskedő-város, ahol az áruforgalomnak évezredek a hagyományai. Tovább utazván megmártjuk magukat a kirándulók a Békás-tóban, amelynek gyógyhatására már nemzedékekkel előbb felfigyeltek. Idegyógytató, hűvös hegyeken pihen meg a tekintet. A környéken egyébként számos régi templom van, nagyszerű művészeti kincs-gyűjteménnyel. Moldovában ma is feltétlenül őrzik a szabadságharcosok hagyományait. Alig akad kiránduló, aki ne érdeklődne a harcos emlékek iránt. Felhívjuk a figyelmet egy 500 éves templomra, ezen a vidéken, amelynek különleges falfestményei világszerte híreket ritkítják. Mondanunk sem kell talán, hogy Erdély — Románia egyik legszebb vidéke — szintén szerepel a kirándulás programjában. Kolozsvár, az ország nagyszabású szent harmadik városa, számtalan látványt kínál a turistának. Ott van például a Szent Mihály templom, a hatalmas múzeum — európai hírnévű etnográfiai gyű-

teményével — valamint a csodálatos fűvészkert, amelyre minden kolozsvári polgár büszke. Eljutnak a kirándulók Nyugat-Románia legszebb városába, Nagyváradra is, ahol különböző korszakok építészetében gyönyörködhetünk, s tanulmányozhatjuk egy fejlődőben lévő szép város életét. Félix-fürdőre rándulunk ki Varadról, aztán átugrunk Aradra, s a gyönyörű parkjáról híres Temesvárra, amelynek ipari üzemei és egyeteme egyaránt híres. A következő kirándulás Sibúra vezet — Nagyszebenről van szó —, amelyről a turisták tízezrei látogatnak évről-évre, hogy gyönyörködjenek a múzeumnak is bellő városban, s annak környékében. Aztán visszafordulunk s a legszebb utak egyikén jutunk el újra Bukarestbe, Románia fővárosába, amely másfélmillió metropoliszá fejlődött, s tavaszi pompájában várja az izraeli vendégeket. Aki a művészet érdekel, az opera, a színházak, a múzeumok és képtárakra hívjuk fel a figyelmet, aki a folkort akarja tanulmányozni, az felejtethetetlen órákat tölthet majd a néprajzi múzeumban. Az asztali örömek iránt nem közömbös turisták a román konyha változatos ételjeivel ismerkedhetnek meg délelőtt este, vasóra után pedig kigúlnak a főnyek a mulatók homlokzatán, s a parkett mellett megszólal a jazz. A turista önéletről csodás hangulatban ismerkedik Bukarest éjszakai életével. Három napos bukaresti tartózkodás után a belső légitársaság járát segítségével Konstantinápolyba repülünk, a Fekete-tenger partjára. Egész Európa csodájára jár a konstantinápolyi tengerpart aranyhomokjának, a kikötőváros varázslatos hangulatától egyetlen turista sem képes függetleníteni magát. Néhány remek kirándulást tehetünk a környéken. A sok lehetőség közül csak Eforie Nord, illetve Mamaia fűrdőhelyekre irányítjuk olvasóink figyelmét. Még kaszinó is van itt, ahol különféle szerencsajátékokkal fizik az unalmat az efféle szórakozások kedvelői. Három napig időzzünk a Fekete-tenger partján, utána Konstantinápolyba szállás nélkül térünk haza, Luddra. Huszonkét napos ez a kirándulás, de meg is hosszabbítható. Előttehetünk meg egy-két hetet valamelyik tengerparti vagy kárpáti üdülőben. Aki maradni akar, az egyik következő turistacsoporttal térhet haza. Akik egyéni alapon maradni akarnak, azok számára előszerbában Szirnáját illetve Mamaiát ajánljuk. Kelemes kirándulást, jó pihenést kívánunk a Romániába készülő turistáknak!

Mamaia — a Fekete-tenger partjának egyik legszebb nyaralóhelye. A románok igen büszkék a 9 kilométeres tengerparti fűrdő-sávjára, s ezernyi szórakozóhelyére.

Forduljon utazási irodájához!

MÁSODIK TALÁLKOZÁS

Írta: Barzilay István

(Befejező rész)

Az ápolónő keresztet vetett.

Megszentségtelemittek a templomunkat is. Ők is hallották a rádióban, hogy az izraeli katonáknak nem szabad megtámadni, vagy megsemmisíteni a szentélyeket. Éppen azért fészkeltek be magukat ilyen épületekbe: templomok, katólikusok, vagy más keresztények, nem voltak köztük. Muzulmánok.

Uz irakidokkal hallgatta ezt a szöveget annyira idegen érzéssel. Szegény Józsi örömtelnek mennyire mondja, hogy muzulmán, vagy keresztény légióparancsnok? Szemét körüljárta a fértelmes meszelt falakú terem, amelyben nyolc-nyolc távolra egy-egy mászó. A falakon függő sílány szentkép-reprodukciók megábrándító hely jellegű. Két ablak között, egy lépésnyi távolságra egymástól álltak. Odalépett az úrvél lassan-lassan kipiszkalta a poltot a mélyedésköz.

— Ez a golyó haladt át Roni testén — mondta az ápolónőnek — adja át neki, ha felébred, Kaméának.

Az asszony átvette a golyót és előfordult fehére koponyának szelvére. Romira nézett, aki néhányszor.

— Ha nem lép fel fertőzés, majd esetleg elvethet innen. Persze, ez az orvos döntéséről függ — tette hozzá szót.

Nincs tehát biztonságban, azért alig tudja meg hagyjuk itt a kórházban. Uz irakidok nem be az ajtón, az arab orvos két betegét kísért be, akik alkalmassá az övveljárás rejtekévék eddig.

— Ha van különösödésük, legelőször a sebesült számára — szól az orvosnak. A szoba ajtóban őrzem fog állni és a beteg mellett nem maradhat csak ez a nővér...

Az ápolónő tolni kezdte a keresztet a szomszédos szobába vitte át. A sebesült nézett, Uz irakid utolsó rendelkezését.

— Isten vele, kedves nővér — bocsátotta tisztelegve.

Az asszony mosolygott, de nem nyitotta a kezét.

— Isten veled meg magad, fiam. A sebesültre ne legyen gondja, vigyázzok rá. De az orvosotost küldje ide, de... ismétlem, azt hiszem szünetelt állapotban lesz már.

Az őrzem vigyázza megtevével, Pálfiel Hárdnál átvezetése, felesége és leánya előtt kinyit az ajtó. Eva lépett be először, de Tóvá megvárta az utolsó szót, csak az ajtóban állt meg.

— Nézzétek, hiszen ebben van...

Roni nézett elhatotta a pír, és könnyezett. Közvetlen jelezte, hogy nem szabad beszéljen.

— Egyszer halok meg, próbálhatok — szólalt meg az arab ápolónő, most franciául. — Isten segítségével túl leszek rajta, nyugodjon meg, Eva.

A két nő most szemben állt egymással. Évát a gyermek iránti aggodalom féltől mentette, most az ismerős hang és a megnyugtató szavak egyszerre magához térítették.

— Loli, Petti, nézd, ez Loli, ő mentette meg Ronit... Loli keresztet vetett.

— Hálát kell adnom az

Urnak, hogy lerohattam ezt a tartozómat. Menj szépen a fiadhoz és csókold meg, Eva, ne törődj velem, pár perc múlva visszajövök.

Halkon eszködött be mögötte az ajtó.

— Később, mielőtt a mentőkocsik megérkeztek, hogy a Hadasszába szállítsa Ronit, a két asszony karongfogva sétált az udvaron.

— A mi történetünk egyszerű — mesélte Eva. — A férjem nem szeret le, benn maradt a hadseregben, végig járta a tanfolyamokat, letette a tisztviszágakat, kétszer tartózkodott külföldön, amikor továbbképzésre küldték, egyszer Amerikába és egyszer Franciaországba. Roni 1949 tavaszán született, kiderült, hogy már akkor úttal volt... Nyolc évre rá jött a kisfiány, Tóvá... Beér-Séván lakunk, a tisztek negyedében és én is dolgozom, most már vezető tisztviselőnek vagyok a postán... De mi lett veled, Loli... hogy került ide, Jaffaról? ... Hiszen a szüleid...

— Az ő tudtuk nélküli lépésem az a határ akkor — kezdte történetét Loli. A Vöröskereszt és az UNO útján hazavitték Ramallába (Ali Abud földi maradványait). Engedélyt kaptam, hogy elkísérhessem utolsó útjára. Az Abud-család birtokán temették, öccse mellé. Apja, Ibrahim Abud pasa sejtette, ki lehet a sírő nő, akit alig lehetett elvonatolni a sír mellől... és pártfogásába vett. Ramallában helyezték el a kórházba... ott akartam lenni, hogy néha-néha meglátogathassam Alit. Sokat szenvedtem akkor. Kezdem hinni, hogy talán Isten büntetése volt ez, mert keresztény létemre muzulmán férfinak lettem a kedvese... Sokat imádkoztam... s arra is gondoltam, hogy apicának megyek...

Mélyen sóhajtott.

— Hiszen csak az Urban taláhattam vigaszt. Érted is imádkoztam, aki megmentetted az izraeli börtöntől...

Eva a megrendítő jelenet gondolt, amikor előtte állt Loli, vérsere harapott ajakkal, a jóga harisnyával és elhanyagoltan Braun rendőrmester szobájában. Tehette-e másként, minthogy megtagadja a tanúvallomást? Mi bűne volt azonkívül, hogy szeretett egy férfit? Eva úgy hitte, hogy ha most kerülne hasonló helyzetbe, ugyanígy cselekedne. Ma is ugyanazt a szolidaritást és szeretetet érezte iránta, mint tizenkilenc évvel ezelőtt.

Fürkészte ezt az érdekes asszonyt, aki furcsa módon vallásos fanatizmusba menekült a tiszta érzelmei elől, kült a tiszta érzelmei elől, amely akkor a jénvét fűtötte. S nyilván, ez a mély hit késztette arra is, hogy szembeálljon a gyilkossal, aki törrel akarta leszűzni az ő sebesült fiát.

De látom, nem lettél apácá — jegyezte meg Loli jegyzőúrjére mutatva.

— Két év telt el ebben a lelkiállapotomban. Tudom, hogy önmagam elől nemehelyre tettem magam, és gyászomban. Végül egy jeruzsálemi katolikus férfi mentett ki válságomból. Alami tisztviselő, az egészségügyi minisztérium körzeti kirendeltségében dolgozik. A kórházban ismert meg és beismert. Papom tanácsát kértem, azt parancsolták, hogy előbb valljak be neki

mindent. Megtettem. S pár hónap múlva férjhez mentem hozzá. Isten négy gyermekkel áldott meg, egy fiú, három lány... Itt lakunk nem messze, a falakon kívül, szép otthonon van.

„Belémszeretett és férjhez mentem hozzá”. Eva megértette, hogy Loli a házasságával is Ali Abud emlékére elvált, amit miatta lett Isten szerelmese is. Csak hogy anyává vált és ez az élménye gazdagította őt, lelki világát, amit a zsidó nő két évtizeddel ezelőtt megtalált az arab lányban.

— Anya vagy és ezért védted meg a sebesült zsidó fiút... az én gyermekemet, — szólalt meg halok, könnyes szemekkel.

— Bizonyos, hogy azért.

Loli megismogatta Eva karját.

— Sokat gondoltam rád azóta. Valahányszor ver fölök a határon, mindig előttem vagy, szinte szörrel-szóra tudom az életfarténeted. A gettóról, apád és fivérérd haláláról, a menekülésről Magyarországra Olaszországba és onnan ide, Közép-Ciprusra... Ali Abud azt mondta annak idején, hogy nem lehet igazságot tenni, amikor két nép egymástól elszakad: mind a kettő ottlőhont akar magának, szülőhazát, Isten nem akarhatja, hogy ezért ennyi vér folyjon. Más népek is élnek köztük hazájában, miért ne történhet ez meg velünk, zsidókkal és arabokkal? Azt mondtad, anyá lettem és ezért nem bírom a gyilkosokkal, — ezek a dolgok összefüggnek. De mert nem nyitottam el egyebet, mert nincs erőm arra, hogy az egytől egyig küzdjek, mindig csak Isten segítségét kérem, vessen véget már az ördöklésnek itt és az egész világon... Eva szeretett volna ellentmondani. Cselekedni kell az

örök békéért. Olyan tettekkel is, amelyre Loli képes volt, amikor öre ment a gyilkos arabbal. De az idő és a hely nem volt alkalmas a hosszabb beszélgetésre. A kapu begördült a zsidó hadsereg betegszállító kocsija. Következ a hordágyos, vivő két katonát, a külsőszobába, ahol Roni felült és halokan apjával beszélgetett.

— Győztünk, ugye? — Persze, hogy győztünk, Roni. Húsz kilométerre voltam a csatornától, amikor a dandárparancsnok helikoptert küldött értem, hogy elhessen ide.

— Kértem Uzit, hogy még ne közöljék veletek... — sügta Roni, megképp kimerülten. — Aha, ha meggyógyulok, szeretnék visszakerülni az altszti kurzusra.

— Bizonyára meg lesz majd, fiam — mondta Hárdmál alvezéres.

— Tudod, áh, annyian elcsúsztak a legjobbak, a legkiválóbb parancsnokok... Jött az orvos és elhaltattatta a sebesültet. Ronit óvatosan átémelték a hordágyra.

— Vigyázz magadra, Aha, — suttogta a beteg, mert tudta, hogy az alvezéres most visszarepül a helikopteren a frontra. Hárdmál rámosolygott fiára. Loli és Eva ócsókkal búcsúztak, nem mint csaknem húsz évvel ezelőtt, amikor a halk „au revoir” is nehezen bukkant elő a szájkükből. A jeep követte a betegszállító kocsit, amely elindult, hogy az alkonyi fényben furdó új Jeruzsálem utcáinak között kikanyarodjon a dombok közé, a Hadasszavárosba. Messziről néztek vissza az örök városra, amely még az elsötétítés feketeségében fékdől előtük. S fényre vágytak, amely egykor uralkodni fog a világon.

Mit ír a bázeli Allgemeines Lexikon Jeruzsálemről 1743-ban

Írta: B. MONOSTORY ADA

A hatékony lexikon borkészítését már elkezdte az idő vasfoga, de az elszárgult lapok még ma is friss és bőséges adattárakat nyújtanak az olvasóknak.

Az Encyclopaedia Britannica csak 1970-ben ünnepli 200. esztendősi jubileumát, de ez a bázeli Allgemeines Lexikon, amely először volt nemcsak az Encyclopaedia Britannica-nak, hanem a nagy francia enciklopédiának is, már több mint kétszázharminc esztendeje jelent meg. Német nyelven nyomták Johannes Christ bázeli nyomdájában és mint a fedőlapon feltüntettk: „bővített kiadásban” a történelmi és földrajzi lexikon. Tehát nyilvánvalóan már az 1743-as év előtt is kiadtak egy hasonló lexikont Bazelben.

Ami bennünket érdekelt, az a Jeruzsálemre vonatkozó történelmi adatok kölése.

„Jeruzsálem, a Szentföld fővárosa, amelyet a béke városának neveznek, vagy Dávid városának hívnak, hegyre épült fel. Három hegy közül a Moria-hegyen építettek fel a Templomot, amely nem volt nagy kiterjedésű, de pompás, gyönyörűen felépített, gazdag, kincsekkel megrakott épület volt. A templom körül paloták sorakoztak. A templomot, valamint a palotákat Agrippa király fállal vette körül, amely védelemül szolgált a város részére. A templomhoz közel épült fel Antonia toronyos vára, amelynek alapját Hirkánosz főpap tette le. Ebben a toronyban őrizték a szertartásokhoz szükséges főpapi és papi öltözékeket. A falat, amely a várost körülvette, minden kétszáz lépésnyire egy-egy torony díszítette és szakította meg a fal egyhangúságát. Nemcsak szpítésre szolgált, hanem védelmi célok is vezették az építőket, mert olyan volt a fal, amely a templomot körülvette, mint egy citadella.

„Májkücedek, aki építette a várost, Sálemmek nevezte el. De amikor a Jebusiták bevették a várost, még egy várat építettek és Jebunak nevezték el, illetve a Jebu és a Sálemet egyesítették, így lett a két névből egy név, egy város, Jeruzsálem.”

Amint tovább olvassuk a lexikon elszárgult lapjait, meglevenedik előtünk az óskori történelem. Jeruzsálem, a város, amelyet minden nép magának akart tudni. Nincs a világon még egy város, amelyért annyi vér folyt el, amelyért annyit harcoltak évezredek óta, mint Jeruzsálemért. Nincs még egy város a világon, amelyért ennyi zsidó vér ömlött, és amelyért ennyi emberáldozatot hoztak, amelyet újra és újra visszafoglaltak a zsidók, mert ez a város a zsidók szent városa volt mindig.

„Harcolt érte Josuá a jebuzusokkal, de Josuá halála után újból a jebuzusoké lett. A zsidók ismét harca indultak Jeruzsálemért és most már a zsidók kezén maradt Dávid és Salamon idejében. Salamon felépítette a templomot és a királyi palotát, azon a helyen, ahol egykor Ábrahám fel akarta áldozni Izsákot az Urnak, Salamon halála után egyiptomiak ke-

zére került és részben lerombolták. Joás király visszacserezte a várost, de újból a szírek foglalták el, majd a babiloniak. Nebukádnecár lerombolta, felegette a palotákat. De 70 év múlva Cirus király elengedte a foglyokat a babiloni fogságból és újból visszatértek Judeába és Jeruzsálembe. Zerubábel és Ezra elkezdte újból felépíteni a templomot és Nechemias fejezte be. Nagy Sándor foglalta el a várost, amelyet Judus főpap minden ellenkezés nélkül adott át a királynak. Ptolomeus Lagi volt a következő, aki elfoglalta Jeruzsálemet, a zsidókat Egyiptomba hurcoltatta, majd Antiochus Epiphaneus hódította meg, lerombolta, 8000 zsidót megöltet, a többieket rabságba hurcolták. A templom ezüst díszet elrabolta és Jupiter templomába vitette, a törvénykönyvet elégette. De a makkabeusok hős és bátor vezetői visszafoglalták a várost.”

Itt meg kell állnunk egy pillanatra. A lexikon írja csak a száraz tényeket sorolta fel eddig. De itt, a makkabeusoknál használja a jelzőket, nem takarékoskodik velük, hősöknek és bátraknak nevezi őket és utána a Chásoneus királyokról így nyilatkozik.

A görögök után jöttek a rómaiak. Pompejus először, azután Vespasianus fia, Titus harcolt a zsidók ellen három esztendeig, míg bevonulhatott Jeruzsálembe, 70-ben, pészách ünnepeán.

A krónikás itt újból megszólal, kilép a száraz adatok felsorolásának monoton menetéből és így ír:

„Az utolsó nagy csapás most éri el Jeruzsálemet, Dávid városát. A zsidók felmentek a pészáchi ünnepeket ünnepelni Jeruzsálembe. És ott maradtak az ostromlott városban, együtt, mint egy nagy család. A körülzárt városban, a rómaiak gyűrűjében, élelem és ital nélkül a nyári forrószágban. És nem adták meg magukat. Hetek, hónapok múltak el és a zsidók inkább választották az éhhalált, minthogy megadják magukat a gyűlölt rómaiaknak. De elérkezett augusztus 4-ike, Titus katonái elfoglalták a templomot és Titus parancsára felgyújtották azt és a várost. A szent templomnak csak egy fala maradt meg. Több mint egymillió zsidó ölt meg, 97 ezer embert pedig láncra verték hurcoltak fogságba.”

Csak egy fal maradt épen Titus parancsának teljesítése után. Es ez az egy fal most ismét a miénk.

A késői krónikás, aki az újkori történetet írja majd meg, ismét letér a tárgyilagosságtól és azt írja majd arról a harcról: „A zsidók bátran és hősiességgel harcoltak a városért és bevették azt.”

Es talán Jeruzsálem valóban a béke városa lesz.

CSOPORTOS REPULÓUTAK ROMANIÁBA

546. — font (+ 66 \$ elszállásolásra) új oléknak

416. — font (+ 66 \$ elszállásolásra) új oléknak

- * EUROPA ÖSSZESES FŐVÁROSAIBA (870 fontól + 60 \$ elszállásolásra)
- * USA-ba és KANADÁBA (2090 fonttól + 70 \$ elszállásolásra)
- * BUKAREST - ZÜRICH - LONDON (40 nap) 1145 font (+ 66 \$)
- * BUKAREST - ZÜRICH - BECS (26 nap) 1035 font (+ 66 \$)
- * GYOGYKURA ES UDULES: világhírű gyógyfürdőkben:

AUSZTRIA (Badgastein, Bad Hall, Ischl, Bad Aussee, Reichenhall, Gleichenberg)

NEMETORSZÁG (Bad Nauheim, Bad Kissingen)

OLASZORSZÁG (Abano - rheuma, ischia, discus, Montecatini - gyomor, bél, vese bántalmakra)

- * EUROPAI TARSAS KIRANDULASOK (Választék 180 különböző kirándulásból)
- * IZRAELI KIRANDULASOK (1-5 napig) 24. — fontól

Bármilyen utazási ügyével forduljon bizalommal

utazási irodához T. A. BRENNER 2. (Allenby sarok) Tel: 625959, 611755. MAGYARUL BESZÉLUNK!

HESIL SCHWARTZ

KALAPSZAKÉLET

HAZRA EGY PERCEMET NEZZEK MEG KIRAKATOMAT!

EL-AVIV. NACHLAT BENJAMIN.U. 40. TISZTAS TELEFON: 53309. JAVITAS SETABOT NAGY VALASZTERKBAN

KEDVEZO RESZLETRE

cipőfűzőtől szobabútorig.

Taám Chajim Ltd.

által, T.A., Allenby 27., utolsó üzlet az udvarban. Fiatal házasságok speciális feltételek.

1968 IV 18 Uj Kelet 11

HOLDSUGÁR, A VIETNÁMI LÁNY

IRTA: PETER FREI

36.

Ennek viszont csak akkor van értelme, ha feltesszük, hogy a leány a vietkonghoz tartozik. Ha, mint Cummings őrnagy elismerni kényszerült, a leány rendkívül ügyes és ezért mérhetetlenül veszedelmes vietkong.

Egyelőre azonban az őrnagy semmi bizonyítékkal nem rendelkezett. Várakozó álláspontra helyezkedett tehát, igyekezett további felvilágosításokat szerezni, de még mindig azt tartotta helyesnek, ha Stokernek mit sem emlit a gyanújáról. Az ezredes beállítottságát tekintve amúgyis csak minden próbát kiálló tények, bizonyítékok rendelhetik meg.

Stokert még mindig boldoggá tette Holdsugár szerelme. De még boldogabb a remény, hogy előbb-utóbb kezébe kerül Kim-Than-Son, az ő leggyafurtabb ellenlábas. Az biztos, hogy a Cho Phu-i vállalkozást Kim-Than-Son személyesen irányítja. Idő kérdése csupán, mikor áll majd Stoker szembe a lázadóvezérrel vagy annak hullájával. Mert Stokernek semmi kétsége nem volt az offenzíva sikere felől. Ez alkalommal beszél a V. C. a felállított csapdába. Stoker büszke volt arra, hogy személyesen is fontos szerepet töltött be a kezepe felállítására körül.

Cho Phu körül, a Vietnám-kambodzsai határon elterülő őserdők felett ott zúgtak az U. S. Air Force stratégiai légikommandóinak hatmotoros sugármeghajtású bombázói. Azok közül a repülő-óriások közül valók voltak, amelyek atombombákkal megrakottan hatalmas magasságban köröztek a földgömb körül, minden pillanatban készen arra, hogy megtörjék atomtámadást intézzenek a keleti nagyhatalom régóta kiszemelt célpontjai ellen.

Ezek az itteni gépek azonban nem atomfegyverekkel érkeztek, hanem hagyományos bombákkal. Több hullámban repültek be a célterületre s minden alkalommal pontosan-gondosan hullajtottak bombaszőnyeget a soron következő terület-négyesögre, a dzsungelt cefafokra tépve, a becsapódások körzetében minden életet megsemmisítve.

Captain Moore a célterülettel alig egy mérföldnyire fekvő a maga embereivel s a Bao kapitány parancsnoksága alatt álló kommandó-egységekkel. Szkeptikus képet vágva dűnyögte: — Remélem, hogy az Air Force-beli fiúk ezután is a V. C. fejére, s nem a miénkre pottyantják a tojásaikat.

Rolf Ahrberg, aki vegyes érzelmeivel nézte azt a néhány, a tervezettnél sokkal közelebb eső becsapódást, megkérdezte: — Meddig tart még ez a bombázás, kapitány?

— Egy jó órával még számolhatunk. Azután indulás. Maga persze azt gondolja, Ahrberg, hogy egy kis stétórló lesz szó, mi?

— De hát itt élő ember valóban nem marad — felelt a riportert.

— Azt maga csak hiszi. No de hát, megélt, s remélhetőleg túl is éli. De a V. C. úgy tud őrökben és földalatti állásokban elbújni, mint a vakond. Kétségtelen, hogy rettenetes veszteségeik lesznek. De rejtélyes módon még mindig elég sokan maradnak életben ahhoz, hogy alaposan befűszenek nekünk. Nem egyszer éltük meg ezt.

A bombázott területől öt mérföldnyire állottak a vietkong-egységek, Kim-Than-Son vezetésével, bevetésre készen. Maga a fiatal tábornok s a lázadók egy szakasznál embe a kormánycsapatok egy részét viselte.

Messziről idehallatszott a folytonos bombabecsapódások dörgése. Kim-Than-Son elégedetten bólintott: — A bombázók még vagy egy óráig potyogtatják a sembe a területeket. Utána minden oldalról rárohannak ugyanarra a területre az amerikaiak s a kormánycsapatok. Mire felfedezik, hogy ellenség sehol, mi már ott állunk Cho Phu tábora előtt. Ha sikerül Cho Phu-t rajtütészerűen lerohanni, nyert ügyünk van.

— De hátha bombázzák majd Cho Phu-t és kifűsölnek bennünket? — vetette föl az egyik egység-parancsnok.

— Nem teszik, míg amerikai foglyokat tartunk Cho Phuban — nyugtatta meg Kim-Than-Son és parancsot adott a továbbmenetelésre.

Miközben még egyre bombázták azt a vidéket, ahol a V. C.-t sejtették, vietkong-egységek közeledtek Cho Phu tábora felé. A sötétség védelmében zárókört vontak a tábor köré.

Ezalatt Kim-Than-Son maga köré gyűjtötte a kommandó-egységét és kiadta utolsó intézkedéseit. Kezében volt a támaszpont pontos tervrajza, s így tüzetes utasításokat adhatott az embereinek, mely stratégiai pontokat muszáj a táborban megszállni, hogy a vállalkozás zavartalanul bonyolódjék le.

Kisvártatva a kormánycsapatok egy szakasza közeledett a támaszpont bejáratához. Láthatólag a csata körzetéből érkezett s egy délvietsnami hadnagy vezette.

— Itt Lo hadnagy a tizenegyesektől, egy szakaszszal, megerősítésként Cho Phu-ba vezényelve.

Az őrszemek kaput nyitottak. Az állítólagos kormánycsapat-szakasz belépett. Mielőtt még az őrszemek

akár egy-két kérdést tehetek volna fel, már elvágott torokkal hevertek a földön, aztán sietve húzták be a tetemüket a homokszákok közé. A tábor még fel sem ocsúdott a lerohanás meglepetéséből, de az áruház lázadók már el is foglalták az öt torony gépfegyverállásait és kilencven fokban a táborra irányították a gépfegyvereket. Miközben kintről, minden irányból százzal özönlöttek a tábor felé a Vietkong emberei és oda bebecsátást is nyertek. Kim-Than-Son négy emberrel megröghanta a híradó-központot s egy géppisztoly-sorozattal leterítette az ott őrködő három katonát. Négy emberét visszahagyta a híradó központ védelmére, maga pedig a kényszerbe vetette magát.

A csata rövid volt, s aránylag kevés áldozatot követelt. A kormánycsapatok emberei sietve megadták magukat. Túl kedvezőtlenek voltak az erőviszonyok. A kormánycsapatok javarésze, egy teljes század éppen a szállásán tartózkodott volt. Óvatosságból előbb ki sem léptek a barakkjaikból, hanem biztos fedezékükből néztek végig az egyetlenlél küzdelmet. Qui őrmester, Cho Phu felmetes, kihallgató szakembere" kísélt egy nyugodt pillanatot, s akkor elindult közvetítőként a Vietkong embereihez, akik időközben megszállták az egész támaszpontot. Már nem is a maga és emberei megadását javasolt, hanem óvatosságból mindjárt azt, hogy átállnak és a V. C. oldalán folytatják a harcot.

Kim-Than-Son elfogadta a javaslatot. Qui őrmesternek egyébként, aki már-már egy vietkong-egység parancsnokának képzelte magát, nem sok öröme tellett az ügyben, mert hirtelen lefogta két vietkong, miközben a harmadik, egy vézna fiatal fiú, lassan és gondosan lemeteszte a fejét. Az ifjú vietkongot Chin-nek hívták, s egyszerű paraszt volt Kien Phong tartományból. Ez volt a fogoly, akinek Betty nővér rendíthetetlen segítségével annakidején sikerült Cho Phu-ból megszöknie, miután Qui őrmester oly állati módon megkötözte.

Eddig csak egyetlenegy pontja a tábornok nem adta meg magát: az egészségügyi barakk.

Betty nővér épp a könnyebben megsebesült Karasinszki őrmestert vette kezelésbe. Donetti őrmester, Westerman őrnagy, s a még most is angol férfiköltőtől illatozó Tai hadnagy sietve ideérkeztek homokszákok torlasza mögött fekvő, kezük a ravaszon. Hoang hadnagy határozatlanul üldögélt a háttérben.

Most elnémult a tűz, ami eddig az egészségügyi barakkra összpontosult. A vietkong emberei bizonyára beállták, hogy a barakkban tartózkodó maroknyi csoportra kár annyit golyót pazarolni.

Karasinszki, a behémótt őrmester szinte bosszúsán húzta el a lábát Betty kezétől, aki épp kezelni akarta: — Hagyja most ezt, nővér. Meg muszáj próbálnom, územbe helyezni ezt a vacakot itt.

Karasinszki volt az, aki utolsóul érkezett, kifulladás és megsebesülten az egészségügyi barakkba. Egy kis sérelmül adó-vevő készüléket hozott magával. Azzal próbált most összeköttetésbe lépni captain Moore-ral.

— Ebben valami gajdeszre ment. De meglegen a hibát, rendbeteszem ezt a vacakot. Ha addig kintartunk, akkor a kapitány kihűz bennünket a csavából.

— S ha közben megtámad bennünket a V. C.? — kérdezte Betty.

— Két óráig át okvetlenül tarthatjuk magunkat — vélte Donetti őrmester. — Az persze kétséges, hogy mindnyájan túléljük, de egy részünk bizonyára.

— Bájos kilátások — állapította meg Westerman hadnagy, most rangidős amerikai a Cho Phu-i helyőrségben, vagyis annak siralmas maradvékában.

Egyszerre csak látják, hogy Hoang hadnagy vérbemförgő szemekkel s dőrcsúszgató géppisztollyal áll az egészségügyi barakk közepén.

— Semmi kilátás! — harsogta. — Vége. Adjátok meg magatokat! Átállok a V. C.-hez, s viszlek titeket is magammal.

— Hoang, maga megőrült — szólalt meg higgadtan Westerman. — A V. C. magát épp úgy kicsinálja, akár csak minket. Nincs mit tennünk.

Hoang fújva tartotta rájuk a géppisztolyt. Láthatóan eltökélte magában, hogy ezen a gyáva módon menti az irháját.

Kurtán kattant egy lövés. Hoang a padlóra rogyott. Tai hadnagy, Cho Phu parancsnok-helyettese, az elégségs, jómodorú, pomádés őrmekatonára leeresztette a revolverét.

— Pardon, madame — mondta fáradt mosollyal —, nem akartam megijeszteni. Westerman hadnagy, attól tartok, magának igaz van, s nem igen vannak kilátásaink. Ezért elnézésüket kérem, hogy időelőtt elbúcsúzzom. Madame... Uram...

Elmélázva bámult Tai hadnagy a pisztolya esővébe. Aztán elhúzta másodszor is a ravaszt.

Kint vérszőlő esend támadt. Míg nem egy hang jó angolszággal fel nem harsant: — Nem löni. Fegyvertelenül jövök!

Donetti őrmester az ablakhoz ugrott s kikukucskált a homokszákok között. Fegyvertől lövése készen tartotta.

— Egy magános fickó — jelentette. — Egyáltalán nem úgy fest mint a vietkongok, ahhoz túl megtermett. Van valami nyugati az arcvonásaiban.

— Csak valami piszkos trükk ne legyen ebben is —

figyelmeztette őket Karasinszki őrmester, fogait csikorgatva, mert pokolian sajtotta a lábesebe.

Westerman hadnagy eltöprengett. Aztán felvette a kérdést: — Mit gondol, Karasinszki, rendbe tudja meg tenni azt a leadót?

— Nem tudom, sir. Talán.

— Jó. Hát akkor tárgyalunk. Időnyeres céljából. Ez az egyetlen esélyünk — döntött a fiatal tiszt. — Betty, fogjon puskát maga is. Álljon vele oda. Donetti, maga az ajtóra ügyeljen. Maga, Karasinszki, tüntesse egyelőre el azt a rádiót, aztán álljon melém ehhez a falhoz.

Karasinszki eldugta a gépet. Utána Westerman kinyitotta az ajtót, miközben ő maga félreugrott, fegyvere ravaszán az ujjá.

Léptek közeledtek. Egy megtermett férfi alakja töltötte ki az ajtónyílást, sötétben állott a világos háttérben. Aztán a férfi nyugodt léptekkel sétált be az egészségügyi barakkba.

Donetti őrmester a férfi mögött az ajtóhoz ugrott s óvatosan lesett ki. — Kint minden rendben, sir — jelentette.

A parlamenten nyugodtan kezdte: — Jónapot, uraim —, itt megállított és helyesbített: — Bocsánat, asszonyom, uraim. Kim-Than-Son vagyok, a délvietsnami felszabadító hadsereg tábornoka.

— Paul Westerman, elsőosztályú hadnagy, United States Army Special Forces — mutatkozott be hívősen Westerman. — Késesek következtében jelenlegi parancsnok Cho Phu táborában. Mit óhajt?

— Kik a többiek? — kérdezte Kim-Than-Son és Bettyre pillantott. A tekintete nem volt barátságos. Bettynek az volt az érzése, hogy ezzel az emberrel sem lehetne érteni. Értelmes embernek tűnt, lehet hogy művelt is. Nem az a brutális, lesből támadó rablófejta.

— Betty Gimble vagyok — mondta szilárd hangon. — Hadnagy vagyok az egészségügyi szolgálatban, kéznapi szóval élve, betegápoló nővér. Ez itt Donetti egészségügyi őrmester. Donetti meg én a genfi egyetemről hatálya alá tartozunk, mint nem-harcosok. Donetti őrmester, tegye le a puskáját.

Donetti elképedve engedelmeskedett. Betty pedig folytatta: — A parancsnokunkat, Westerman hadnagyot már ismeri, tábornok. Hátra volna még Karasinszki őrmester, aki megsebesült, tehát szintén nem tartozik már a hadviselőkhöz. Mi a szándéka, tábornok?

Kim-Than-Son szinte csevegő hangon felelt: — Cho Phu szilárdan a kezünkben van. A kormánycsapatok jelentős része átállt hozzánk. A többi foglyuk sebesült vagy halott. Önök az utolsók, akik még nem adták meg magukat. Akarják folytatni az értelmetlen harcot? Vagy inkább halgatlak az értelem szavára? Mindkét oldalon tömérdek sebesült szorúlna a segítségükre — fordult Bettyhez. — Önök és a szanitécnek semmi baja nem esik. Nem érdekel a sebesült őrmester sem — mutatott Karasinszki-re. — Ön pedig, sir, — itt Westerman felé fordult, — egy kis sétát tehetne a dzsungelben. Felkereshetné ott a köteleket és közelíthetné velük, hogy Cho Phu-ban még vannak amerikaiak, köztük egy nő. Így talán megtakaríthatnánk magunknak a levegőtől való vértámadó kellemetlen meglepetéseket, amelyek éppúgy nem használnának önöknek, ahogy nem nekünk.

Westerman hadnagy bólintott: — Oké. Ajánlatát megértettük. Kérek egy órai meggondolási időt.

— Egy felőrt engedélyezem, sir. — Kim-Than-Son hanyagul szalutált, hátraarcot csinált s éppoly gyorsan tűnt el, mint ahogy érkezett.

Karasinszki tüstént nekiesett megint a rádió javításának. De akármint is próbált — a készülék sehogyan sem akart megszólalni. Az engedélyezett félóra letelt.

Végül Betty mondta ki a döntő szót: — Westerman hadnagy, más választásunk nincs. El muszáj a Vietkong ajánlatát fogadnunk.

Igy esett aztán, hogy pár órára rá a kimerült Westerman hadnagy szembenállott valahol a dzsungelben Moore kapitánnyal és jelentette a történetek.

— Kösönöm a kitünő híreket — mondta gúnyosan Moore. — Időközben már magunk is rajtukunk, hogy az átkozott Vietkong egész másutt tartózkodik, mint ahol kellene neki.

Mint később kiderült, az egész vállalkozás hatalmas anyagi veszteséggel zárult az amerikaiak szempontjából. Már maga a teljesen elhanyagolt, ember nélküli dzsungel oktan bombázása is súlyos összegekbe került.

Rolf Ahrberg hallotta Westerman hadnagy jelentését.

— S most mi lesz? — kérdezte. — Megkísérelj Cho Phu visszafoglalását?

— Nem tudom még — felelte captain Moore. — Ezt majd a szajoni és Soc Trang-i urak döntik el. Mindenképp azonban azt kell azoknak az uraknak fontolóra venniük, hogyan történhetett, hogy ezt a megszállást a kínaiak is mindenestül elárulta valaki az ellenségünknek.

Árulás. Végig az egész vonalon árulás. Cho Phu tábora a kutyáké. Kormánycsapatok és US Army-egységek lézengenek valahol a dzsungelben, a seregvezetővel vágyva, kielégítő utánpótlási, ellátási lehetőségektől megfosztva. Ez volt a helyzet mérlege.

(Folytatása következik)

ZENEÉLET

CSAJKOVSKIJ - FAJDALOMCSILLAPÍTÓVAL

Filharmonia 7-ik szorlat, 2-ik műsor
Vezényel: Claudio Abbado
szólisták: Marta Argerich, zongora

A nagytehetségű fiatal vendég-dirigens, Claudio Abbado, mint láthatjuk, gorkkji ellen-szenyvel viselkedett előbb Brahms súlyos pátozával, még úgy, mint most Csajkovszkij fájdalmas óvatlanságával szemben. Mintha valami zenei fájdalomcsillapítót adott volna be a partitúrának, oly derisen és vidáman haragotkát a máskor fájdalomtól ressegozó, a remegőhangú obók, a melankóliát ontó kürtök. Vidám Csajkovszkij volt ez, melyben minden szölgalm kristálytisztán

lépett előlérbe, az olaszok nagy előszeretettel demonstrálva a világos, deris, piasklikusan körvonalazott formák és kifejezések ifjánt. Se non e vero, e ben trovato, — mondják vendégünk hazájában: ha nem is igaz, de szépen van kigondolva.

Az est kimagasló eseményét a fiatal argentinai zongorista, Marta Argerich előadása jelentette, két versenyművel: Mozart d-moll, K. 466 és Ravel G-Dur, Kivételesen szerencsésen párosul ennel a fiatal, 25 éves művésznél a mű szellemében való maradéktalan elhelyezkedés, a zongorajáték a technika legbátrabb, kiforrott uralkodásával. Zongorahangjának nemes tónusa, billentésének lágy színe a legtermészetesebb közvetlenséggel követték Mozart stílusát, a lassu tétel kantilénájában épp úgy, mint a Rondó szenvedélyes kitérőiben. Persze, ebben a korban nem kívánható, hogy a fi-

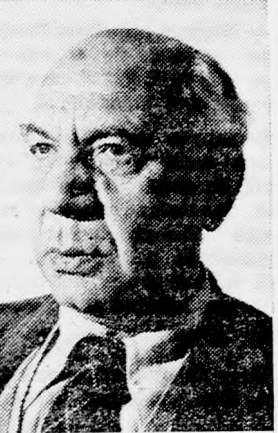
nálnak démoni tüzeit felmérje, Fischer Edvin is csak érett korban jutott el hozzá, de nem kétkelhetünk benne, hogy művésznél erre is sor kerül. Ragyogóan sikerült Ravel zongoraversenyének hol lírai gyöngésséggel pompázó, hol jazz-tüzzelében tündöklő témáinak kidolgozása. Argerich briliáns zongorista, aki legnagyobb fölénytel „rész ki” minden nevez a valódi értéke, hanem hogy a gyönyörű, hosszúlétező Adagio ellentétes hangulatú oly tökéletes művészi egységbe, hatalmas ívbe volt képes foglalni, a legbiztosabb muzsikát a legkötőbben juttatva kifejezésre. Abbado is remekelt a szóporkázó hangszerrel, s szenvedélyes temperamento, kitűnő karizmesteri készsége a zenekar nagyvívátott mesterét árulta el.

Pataki László

Izraeli éjszakák

AHARON MESZKIN 70 ÉVES

Aharon Meskin, a Habima egyik alapító tagja, az izraeli színpad „nagy öregembere” erejének teljében a heten ünnepelte a 70-ik születésnapját. Színész, mérnök, zé vérből művész nem ki-

ben állította össze az Ohel idej repertoárját, amelynek első előadása Arnold Wesker „A gyökerek” című színműve, amelynek a heten volt a bemutatója. Avrahám Aszeo rendezésében. Ezt követi majd Sálom Aléchem „A kines” című bújjós, könnyes, kacagó vígjátéka és Saroyan „Szívem a hegyekben” című patetikus műve, amelynek kísérőzenéjét Noám Sorif írja. A terv szerint Maugham „A kör” című színműve, majd a „Tökéletes kiszolgálás” c. amerikai komédia kerül színpadra.

NOR
A jeruzsálemi „Hámádgál” (a kor) nevű színház Philip Dizkin igazgató-rendező irányítása mellett lázasan készül André Aubey „Nor” című színművének bemutatására, amely együtt a fővárosi „Chán” színpadának avató előadása is lesz. A címszerep Jacques Kohen játssza, felesége, Noéne szerepében pedig Záhára Chárif lép fel.

SZELHAMOSOK ÉS SZERELMESEK

A Kámeriben Smuel Benim rendező irányítása mellett megkezdődtek George Frankuhar „Szélhamosok és szerelmek” című vígjátékának próbái. Frankuhar jellegzetes képviselője a 17. századbeli angol színművelésnek, amely azokban a napokban érte fénykorát, miután sikerült megszabadulnia a művészetektől vaskezelő könyörtelenül elnyomó Cromwell uralkodása alól. A művet fordította T. Káriní munkája, a diszkrét és kosztimókat Arje Navon tervezte.

JAJ A KESÓNJÁRÓKNAK

A Kámeri megvalósította négy „fenyegedést” és teljes erejű fellép a kesónjárók ellen. A 9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000

PETER FRYE A NORMALIS SZÍNHÁZÉRT

Az Ohel új művészeti igazgatója, Peter Frye rendező az újságokkal való legutóbbi találkozási alkalmával kijelentette, hogy „elég volt az abszurd és perverz alakokat bemutató” szindarabokból, itt az ideje, hogy a színház visszatérjen „az ember és a világ szeretetéről szóló szindarabokhoz”. A harcok alkalmán egy nagy dráma betöltését.

ESTE NYOLCKOR. HABORU UTÁN

A magyar nyelvű színpad átmeneti kényszerszínház után ismét életre kel. Ennek egyik oka az, hogy a magyar elő-

HOROSZKOP

VIZONTÓ (Január 21-től február 19-ig)

Egyik kollégájának folytonos panaszkodásai végül is megkeserítik az életét. Ha ezt máskor is észre veszik, csak tovább rontja a dolgot. Igyekeztek inkább eltitkolni igazságot, s vágnon jó képet az egészhez. Ami érzelmi életet illeti, jobb, ha nem játszik a tüzzel.

HALAK (Február 20-tól március 20-ig)

Eredeti vonalán maradjon, még akkor is, ha különböző irányokból nyomást gyakorolnak öntre. Ha arra kerül a sor, félreértelmezés, esetleg megfélemlítés adja tudatára másoknak a véleményét. Megértés alakul ki ön és valaki között, aki a kos jegyében született.

KÖS (Március 21-től április 20-ig)

Sokan irigykednek öntre. Jönni fog egy pillanat, amikor talpraesettséggel és egy nemvárt fordulattal megfordítja a helyzetet és mindenki tudni fogja, hogy nem érdemes akciót folytatni, mert elődtől már helyzetét az egységűlra, ami pénzügyi helyzetét illeti.

BIKA (Április 21-től május 22-ig)

Alkalmat nyílik megváltoztatni anyagi helyzetét. Új kapcsolatainak jelentőségét ne becsülje le. Lesz egy elég bonyolult összeköttetés, de végül győzni fog. Egyszerűen azért, mert öntek van igazsága.

IKREK (Május 23-tól június 21-ig)

Veszedelem váltja fel az eddigi békés időszaktól, de ne törődjen a dologgal, mert végül is kiderül, hogy mennyire hiábavaló az ügy. Humorérzéke nagy szerepet kap a kibontakozásban. Egyik családtagjával kapcsolatban legyen nagyon kíméletes.

RAK (Június 22-től július 21-ig)

Eppen akkor mutatkozik majd egy komolyan látszó nehézség, amikor nem is gondol rá. Végül is minden rendben lesz, ne törődjen csak a végeredménnyel. Tanítsa meg környezetét a közművelés értelmére: Kölesönkényér visszajár.

OROSZLAN (Július 22-től augusztus 21-ig)

Lehet, hogy egy egészséges társulás előtt áll — legyen bátrabb a tárgyalások során. Csak előnyei származnak majd az ügyből. Barátaira bátran támaszkodhat. Nagyon fontos, hogy a határozatok előtt az ön szava Másokra való hatását őrizze meg, sőt inkább erősítse.

SZÜZ (Augusztus 22-től szeptember 21-ig)

Új bevételi forrása alakul ki, ezzel szemben kiadási is várhatóan arányban nőnek. Végül is nincs semmi oka a jövő miatt aggodni. Ne keressen magának mestersegesen koholt problémákat. Egyik jelentéktelennek tűnő kapcsolattól kiderül, hogy nagy a jelentősége további élete szempontjából.

MÉRLEG (Szeptember 22-től október 21-ig)

Egyik legutóbbi nagy vállalkozása nem hozza meg a remélt eredményt, de ne szegye kedvét az ügy. Az újabb nekifutás alapvető változásokhoz vezet. Meg kell tanulnia, hogy jobban készítse elő az átütő sikert. Ezen a héten ne határozzon lényeges dolgokban, inkább az eddigi események analizálásával töltse az időt.

SKORPIO (Október 22-től november 21-ig)

Gazdasági jellegű gondok ürvénylenek a héten, s nem jut majd semmi okos dolog az eszébe. Nem is baj, Maradjon egyelőre vesztig. Később többféle megoldás is ajánlkozik majd, csak vigyázzon, hogy a legújabb kiadásokba ne bocsátkozzék. Akkor sem, ha valamit

NYIL (November 22-től december 21-ig)

Sok ötlete támad az elkövetkező napokban. Jól szűrje le a jelenségeket, mielőtt az ötletek közül kiválasztja a megvalósításra méltót. A hétvége körül nagyon fontos események várhatók a magánéletében.

BAK (December 22-től január 20-ig)

Egy nagyon érdekes beszélgetése lesz valakivel. Utána sok mindent megért, ami eddig homályos volt a számára. Ha kiderül egy hibás lépése, ne késlekedjék beismerni, hogy tévedett. Időben még sok minden módosítható. Rövidesen az ön számára is megérkezik a tavasz. Ami a lelkietek illeti.

A natanjai városi gyermekszínház a múlt héten Tel Avivban szerepelt a Dov Zámir által rendezett „A babagyártó mester titka” című előadásával.

Roger Vadim: Az amerikaiak olyan tempóban élnek, hogy elirobognak a boldogság mellett.

Fuchs Avram 1968 IV 18 Uj Kelet 15

NEVET A VILÁG

BIROSÁGI VICC
Gyönyörű nő áll a tanuk emelvényén. Az ügyvéd kérdezi:
— Meg tudná-e mondani a bíróságnak, hogy mit csinált tegnapelőtt este?
— Hogyne, kérem. Egy barátommal voltam szórakozni.
— És tegnap este?
— Egy barátommal voltam szórakozni.
— És mit fog csinálni ma este?
Mielőtt még válaszolna, az ügyész közbeszól:
— Tiltakozom a kérdés ellen!
— Miért? — kérdezi a bírő.
— Mert ezt én már tisztáztam a tanuval a tárgyalás előtt...

ART BUCHWALD:

Látogasson el az Egyesült Államokba!

Kedves külföldi turisták! Ezennel szívesen meghívom az Egyesült Államokba, másnéven Bonnie és Clyde országába.

Hogy megkönnyebbítsen problémáit, mindjárt válaszolok néhány kérdésre, melyek általában gondokat okoznak a külföldi turistáknak. A leggyakoribb kérdések:

Nem veszélyes-e mostanában látogatást tenni az Egyesült Államokban?
Persze, hogy nem. Az amerikaiak kedves emberek, akik irítoznak az erőszakról. A kevés erőszak, ami ugyebár elkerülhetetlen, kényelmes feltételekben élvezhető minden éjszaka a televízió vagy a mozi ekránjain. Vannak cowboy filmek, detektívfilmek, valamint rajzos filmek gyermekek és örökifjú felnőttek szórakoztatására. Ha mindez nem lenne uraságod zsánere, bekapcsolhatja a híreket. A televízió ernyőjén nem csupán gyilkosságoknak lehet szemtanúja, de láthatja egész városmegyeinek kifosztását és felgyújtását, vietnámi falvak felperzselését, továbbá: hogyan katonáink, hogyan kihozzák meg az ellenséget, egyszerűen kedvére válogathat. Természetesen ezek a programok egyáltalán nincsenek kihatással az amerikaiakra, mert tudják, hogy személy szerint semmi közele hozzájuk.

Milyen ruhákat hozzak magammal?
Mostanában a Bonnie és Clyde viselet a legdivatosabb Amerikában. Mindenki úgy szeretne kinézni, mint egy gangszter. Persze ez az

irányzat megtevesztő, mert voltaképpen mi nem csodáljuk a gansztereket, csak éppen Bonnieval és Clyde-del szimpatizálunk.

Mit vásárolhatok az Egyesült Államokban, ami nem kapható nálunk?
Elsősorban puskákat. Törvényesnek ugyanis nem tiltják a fegyvervásárlást. Még csak az üzletbe se kell elfáradnia. Kiszérje figyelmével a napilapok és a folyóiratok hirdetéseit, a választék bőséges és nyugodtan feladhatja rendelését postán is.

Vásárolhat vadászpuskát, puskát telesszóppal, pisztolyt, revolvért és úgyszólván bármiféle fegyvert, amire szüksége van. Természetesen mi az Egyesült Államokban csak vadászatra használjuk a fegyvereket. Ez az oka, hogy az Amerikai Kongresszus bölcsen elutasít minden olyan javaslatot, amely a fegyvervásárlások ellenőrzését célozná. Tudják, hogy aki postán rendel puskát, vagy üzletben veszi, az kizárólag vadászatra fogja felhasználni.

Melyek azok az amerikai városok, melyeket nem ajánlatos naplemente után, valamint a nap egyes óráiban meglátogatni?
Tökéletes biztonságban lehet bármely amerikai városban, feltéve, ha naplemente után, valamint a nap egyes óráiban nem megy ki az utcára.

Erre vonatkozóan legjobb, ha megkérdezi a hotelportást, ő bővebb felvilágosításokkal fog szolgálni. Elfogja magyarázni, melyek azok az utcák, amelyek biztonságosak és milyen órákban. Egy dolog van, amire az amerikaiak büszkéek, nevezetesen: az országutakon ural-

kodó törvényes állapotokra és rendre és a világrét sem tennének semmi olyasmit, amivel megzavarnák a rendet és a békességet.

Milyen idősak a legalkalmasabb a látogatásra?
Bármily idősakban jöhetnek, kivéve talán a hosszú nyári szezon, amely márciusban kezdődik és október végéig tart. Ilyenkor az emberek idegesek és nem olyan barátságosak a turistákhoz, mint például, karácsony hetében.

Hol láthatom az elnököt?
A Fehér Ház meglehetősen az elnök, biztonsági okokból, nem jelenik meg többé a nyilvánosság előtt — legalább is nem előre meghatározott időpontokban. — Egyébként bizonyos utazási korlátozások vannak érvényben, illetve az amerikai állampolgárok mostanában nem utazhatnak szabadon egyes országokba, mint például, Kubába, vagy Kínába, de ezek a korlátozások nem vonatkoznak önmaga, a turistára, aki külföldi útvételel rendelkezik.

Remélem, ezekkel megválaszoltam legfontosabb kérdéseit. Felejtse el tehát gondjait, jöjjen és ismerkedjen meg közelebbről az amerikai életformával. Láthat egy igazán civilizált demokráciát emberekkel, akik harmóniában élnek és szeretik egymást.

Győződjön meg személyesen arról, hogy az Egyesült Államok miért vezére a szabad világnak és hogyan nyújt követendő példát arra, hogy mi érhető el, ha az ember megértésével, pénzzel és hatalommal rendelkezik.

(sz. L. fordítása)

GOMBHAZ SEJ, HA LESZAKAD...

— Nem értelek! Nős ember létezőre magad varrod fel a gombot?
— Ez nem az én kabátom. A feleségemé...

ABERDEENBŐL JELENTIK

A skót meglátogatja vasárnap délelőtt a barátját, aki éppen rádiózik. Fülhallgató készülékkel.
— Milyen a műsor?
— Bolond vagy? Ilyenkor műsor? A mise közvetítését hallgatom.
— Akkor miért mosolyogsz?
— Mert éppen perszevizek...

SOK A SZÖVEG...

Két komoly alkoholista ül a kocsmában. Az első üveggel végeztek, a pincér hozza sző nélkül a másikat. Aztán a harmadikat Mikor annak is a közepén járnak, az egyik megszólal:
— Azt hiszem, holnap eső lesz.
— Ne beszélj annyit — szól rá a másik — Iszunk, vagy fecsegünk?

TALPRAESETT TITKÁRNÓ

A fiatal vezérigazgató egy új titkárót vizsgáztat, aki az egyik kérdésre eltesztélyes mosoly kíséretében így felel:
— Hát persze, hogy tudok gyorsítani. De nem az a kedvenc időtöltésem...

ARÁMSZUNET

A szovjet UNO-delegáció jogtanácsosát hazarendelik, új beosztást kap. Ő lesz a börtönök országos főnöke. A magasrangú tisztnek számára előadást tart amerikai tapasztalatairól, s elmondja, hogy a villamosszék nagyszertője, érdemes bevezetni.

Pár nap múlva jelentik neki, hogy minden orosz börtönben működik már a villamosszék.

Két hét múlva ellátogat az egyik kerületi börtönbe. Az igazgatóval beszélget annak párnázott ajtái irodájában, egyszer csak éketlen viselőjére lesz figyelmes.

— Mi történik itt? — kérdi a helyi igazgatót.
— Ma van egy kivégzésünk.
— És nem villamosszékkel dolgoznak?
— De igen. Sajnos, egész nap áramszünet van, ezért kivételesen utasítást adtam, hogy alkalmazzanak néhány szággyertyát...

UDVARIASSÁG, OH...

Zsúfolt autóbuzson utazik egy hölgy. Felugrik egy férfi, de a hölgy erőteljes mozdulattal visszanyomja a helyére, mondván:
— Nincs szükségem az udvariasságra, tudok én állni is!

A következő megállónál a jelenet megismétlődik. Aztán meggégyeszer. Végül egy ügyes mozdulattal felugrik a férfi és miközben odaügyeskedni magát az autóbuzs kijáratához, ezt mondja:
— Asszonyom, ez mégis csak sok! Maga miatt négy megállóval utaztam tovább!

Egy feleség telefonál

Brezsnyev a szovjet kommunista párt titkára a szobájában van.
— Nagyon sajnálom Brezsnyev elvtárs, de a szövetem elengedő. Ebből nem tudok dönteni csinálni...
Brezsnyev szó nélkül magához veszi a szövetet, elrepül Prágába, ahol a Hradszin hivatalos szobája ragyogó öntényt készíti neki ugyanabba a szövetből.
Még maradt is egy kis darab esetleges későbbi töldsökre.
— Mi ebből a tanulság?
Hogy Brezsnyev manapság Prágában valamivel kisebb...

TEHETSÉGES GYEREK

Fiatalkorúak beszélgetnek:
— Az én fiam még csak öt hónapos és már ül!
— Az ég szerelmére, hát miért nem felbuzdították?

FÉNYKEPESZNEL

— Már bocsnatokat kérek, de ezen a képen 10 évvel öregebbnek látsum!
— Ennek is megvan a maga haszna, asszonyom. Most 10 éven át nem kell új képeket csináltatnia...

LEGUJABB PESTI VICC

A rikacsok így árulja azt a lapot, amelyben a legutóbbi szovjet műbolygóval kapcsolatos hírvan:
— Oriási szenzáció! Az oroszok rövidesen feljutnak a Holdba!
Az egyik vevő kér egy lapot és közben ezt kérdi:
— Valamennyien?

KÖZHIVATALBAN

Az egyik közhivatali személyzeti osztályán értekezlet van. Az osztályvezető beszél:
— Végül még egy problémát szeretnék felvetni. Itt van a Méir Blaskóczy ügye. Az öregek egyre romlik a hallása, már majdnem teljesen süket. Jelenlegi munkakörének betöltésére alkalmatlan.
— Mi legyen hát vele? — kérdi az egyik beosztott tiszt viselő.
— Azt hiszem, át kell tennünk a panaszfelvételi osztályra...

MOSZKVAI VICCEK

Egy orosz paraszt odamegy a kolchoz titkárhoz, s ezt mondja:
— Titkár elvtárs, legjobban emlékeztetem szerint holnap lesz harminc éve, hogy megalkult a kolchoz. Javasolom, hogy ebből az alkalomból üljünk le egy tucat hízottlibát.
— Miért? — kérdi elgondolkodva a titkár. — A libák aztán igazán nem tehetnek a dolgról...
II.
Brezsnyev a szovjet kommunista párt titkára a szobájában van.
— Nagyon sajnálom Brezsnyev elvtárs, de a szövetem elengedő. Ebből nem tudok dönteni csinálni...
Brezsnyev szó nélkül magához veszi a szövetet, elrepül Prágába, ahol a Hradszin hivatalos szobája ragyogó öntényt készíti neki ugyanabba a szövetből.
Még maradt is egy kis darab esetleges későbbi töldsökre.
— Mi ebből a tanulság?
Hogy Brezsnyev manapság Prágában valamivel kisebb...

LONDONI VICC

Egy londoni autókerekesdónél használt kocstra alkuszik a skót vevő. Közben ezt kérdi:
— Es mondja, kérem, sok benzint fogyaszt?
— Meglepetően keveset. 100 kilométerre egy kanállal.
— Leveses, vagy kávés-kanállal?

KONCERT-VICC

A férfi így szól a feleségéhez:
— Micsoda koloratúrája van ennek az énekesnőnek!
Az asszony leint:
— Mit merszted rá a szemedet? Inkább a gyönyörű hangját hallgassd!

HÁZASSÁGI TÖRTENET

— Mit látnak szemem? Jeggyűrd van? Hát meg-nosultél?
— Mit gondolsz, talán elvezetből hordom?

KI AZ UR A HÁZBAN?

Csengetnek. A háztartási alkalmazott nyit ajtót.
— Kik keresek?
— Az adóhivataltól vagyok. Ki az ur a háznál?
— Tessék talán visszajönni egy óra múlva. Eisenstaedter úr és a felesége éppen veszeksznek. Pont ezt próbálják eldönteni...

Apró bölcsességek

A tehetségnél ritkább a sokkal értékesebb a tehetség felismerésének képessége.
Az ír és olasz költők is az egyenes a legkevésbé büszkék.
Nemes eszelkedtető szóhasznemondták, hogy emberileg érthető.
Sok édes-jámbor elcsúsztatott babáról az idők során azt tünik, hogy a valószínűleg hamis vadmacska.
A kutya az ember legjobb barátja. Ez már maga megdöbbentő.